AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 40-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 5-tą SPALIO (OCTOBER) 1935 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Karas jau Prasidėjo; Aduvoj Užmušta 1700 Žmonių
Lietuvai Gręsia Pavojius iš Vokiečių Pusės

Londonas, spalio 3. — Jungtinė spauda praneša, kad italų bombiniai orlaiviai puolė Aduvą (Aduawa) ir 17,000 žmonių užmušė bei sužeidė. Didžiausia bėda yra su moterimis ir vaikais. Kuomet buvo pranešta apie gręsiantį pavojų iš orlaivių pusės, tai persigandusios moterys su vaikais nebesuspėjo pasislėpt, užtaigi jų daugiausiai ir žuvo.

Etiopijos valdžia įsakė Italijos ministeriui Luigi Vinci-Gigliucci tuojau apleist šalį. Haile Selassie, Etiopijos imperatorius išleido proklamaciją, šaukiančią 10,000,000 etiopų prie ginklų pratimo, kad apginti savo šalį nuo jos priešų.

Dabar mušiai eina pdie Aduvos, kur išsibriovė 50,000 italų kariuomenės su artilerija, tankomis ir orlaiviais. Juos eina pasitikt iš dviejų pusių etiopų kariuomenės pulkai, susidedanti iš apie 150,000, vadovaujami karo ministerio Raso Mulugeto iš Jima ir Vallaga provincijų.

Londone, Paryžiuje ir Ženevoje eina diplomatiški pasikeitimai, ir Tautų Lygoje kalba apie skubų Italijos nubaudimą už pradėjimą karo. Italija gali but užblokaduota ekonomiškai ir militariškai. Tačiau pirma negu blokada bus paskelbta, Anglija ir Prancuzija siunčia savo laivynus į strategiškas vietas ir daro bendras sutartis Tautų Lygai prigelbstint. Jau prieinama prie kontakto, kad Prancuzija sutinka paremt Angliją prieš italus, o anglai rems prancuzus prieš vokiečius, neatsižvelgiant iš kokios pusės Hitleris nebandytų savo avantiurą pradėt. Taip anglams su prancuzais susitarus ir Tautų Lygai prigelbstint, bus paskelbta, taip vadinama "sankciją", ir nuo paskelbimo tos sankcijos, Etiopija kaipo užpultoji šalis bus remiama ekonomiškai ir militariškai, kuomet užpuolikas — Italija bus blokaduojama.

Mussolini sykį pareiškė, jei anglai bandys pirmą šuvį paleist į musų laivyną, tai Londonas gaus atsakymą iš 2,500 bombinių orlaivių, nešinančių po 6,000 svarų bombų kiekvienas. Jei ištikrųjų taip įvyktų, kad anglams tektų susidurt su italais, o paskui prancuzai ir kiti, tai reikia tikėtis, kad Pabaltijos valstybėms, o ypatingai Lietuvai reiks daug kas panešt. Jai pirmiausiai teks susidurt su vokiečių pulkais, kuriems vadovauja Adolfas Hitleris.

Užtaigi ne uždyką Maskva atsišaukia į viso pasaulio valstybes, kad jos tuojaus griebtusi atitinkamų priemonių del gelbėjimo Europos nuo jai gręsiančio karo pavojaus iš imperialistų—juodmarškinių ir rudmarškinių pusės.

LIETUVOJ STEIGIAMI DRAGUNŲ PULKAI

Kiekviena valstybė stengiasi buti tvirta, kad nelemtą valandą kas jos nesugriautų ir neužgrobtų. Didelėms valstybėms tokias pastangas vykdyti lengviau, nes jų rankose yra dideli kapitalai, dideli turtai, didelė pramonė ir jos turi milijonus žmonių. Mažomsioms valstybėms užtikrinti savo saugumą yra kur kas lengviau. Dėl to ir Lietuvai tenka ieškoti ypatingų priemonių, kurios nereikalautų ypatingai didelių išlaidų ir neapsunkintų pačių gyventojų, bet kurios didintų valstybės saugumą bei atsparumą.

Šiomis mintimis vadovaujantis visoje Lietuvoje ir steigiami dragunų pulkai. Kas yra dragunai? Tai yra raiteliai paruošti karo tarnybai. Jie bus steigiami buriais. Dragunais bus priimami kavalierijos atsargos karininkai ir kareiviai ir visi tie vyrai, kurie tinka kavalerijos karo tarnybai. Be to, dragunai turės patys išlaikyti tinkamą arklį, turės saugoti savo uniformą ir kitus su tarnybos pareigomis surištus daiktus. Stodami į dragunus, vyrai turės buti tikroje Lietuvos kariuomenės tarnyboje 7 metus. Ir tik po to jie galės buti draugunais. Dragunų tarnyba tęsis septynerius metus.. Tačiau visą tarnybos laiką jie galės gyventi namuose. Tik tam tikru laiku jie turės dalyvauti manievruose ir kituose kariškojo pariuošimo veiksmuose. Visą dragunų veikimą prižiurės kariuomenės vadas, o juos organizuos Lietuvos karo kavalerijos viršininkas.

Tiesa, dragunai Lietuvoje jau nėra naujiena. Atskiri dragunų buriai ir ligšiol buvo prie Lietuvos šaulių sąjungos. Bet dabar kariuomenės vadovybės organizuojami dragunai turi didelio pritarimo visame krašte. Manoma, kad jau netrukus visuose Lietuvos miestuose, miesteliuose ir didesniuose kaimuose bus įsteigti dragunų buriai, iš kurių vėliau susidarys atskiri dragunų pulkai. — Tsb.

Surado 12,000 Naujų Dalykų

Maskva. — Šiomis dienomis Sovietų ekspedicija. kuri per 7 mėnesius darė tyrinėjimus ant pussiusualio Jamos surado daug senovės liekanų. Archeologistų surastos liekanos susideda iš įvairių ir kulturą rodančių išdirbinių, kaip mezgimui virbalų, adatų, bronzinių įrankių, šukų, šaukštų iš mamuto kaulų padarytų ir kitokių daiktų, kuriuos mokslininkai labai įvertina.

Jama pussiausalis randasi prie šiaurės vandenyno, apgyventas samojiedais, kurių šeima susidedanti iš apie 2,000 žmonių.

Lakunas Vaitkus Iš Londono Išskrido Berlynan

Washington, D. C., rugsėjo mėn. 30 d. Pagal gautą iš Lietuvos Pasiuntinybės Londone telegramą, leit. Feliksas Vaitkus šiandien 5 valandą po pietų (Londono laiku) išskrido į Berlyną, kame jį sutiks Lietuvos Įgaliotas Ministeris Dr. J. Šaulys. Budamas Berlyne, leit. Vaitkus apsistos Lietuvos Pasiuntinybėje.

Lietuvos Pasiuntinybės Informacijų Skyrius

Kviečia į Kovą Prieš Fašizmą

Maskva, spalio 2. — Komunistų Internacionalo sekretorius George Dimitrov mušė telegramą į Brusselį Socialistų Internacionalui, ragindamas jį stot bendron kovon su kominternu prieš fašistinius imperialistus. O tie fašistiniai imperialistai yra Mussolini ir Hitleris. Pirmutinis jų jau lieja kraują nekaltų etiopų, o pastarasis galendo peilį, kad užpult menkutę nepriklausomą Lietuvą pradedant nuo Klaipėdos.

Hitleris Dalyvauja Rytų Prusijos Manevruose

Karaliaučius, Rytų Prusija, rugsėjo 30. — Paskutinėmis dienomis, kuomet Klaipėdos krašto Seimelio ėjo rinkimai, tai Hitleris atvyko į Rytų Prusiją kad peržvelgt čia surengtos manievrus ir tokiu budu įduot drąsos Klaipėdos vokiečiams, kad jų vadas su pulkais kariuomenių jau manievruoja link Lietuvos rubežių.

Manoma, kad po peržvalgos Rytų Prusijos manievrų, Hitleris pribus į Lietuvišką miestą Tilžę, pasieny Klaipėdos krašto, ir ten pasakys prakalbą. Suprantama, kad Hitleris gali važinėt po Vokietiją ir kurstyt šalies gyventojus prie karo su Lietuva, tačiau apgailėtinas jo likimas bus jai jis bandytų žengt per rubežių.

Karo Kronika

GENEVA, spalio 3. — Imperatorius Haile Selassie pranešė telegramu Tautų Lygai, kad italu bombiniai orlaiviai numetė 78 bombas į Aduvą (Etiopiją) pataikydami į ligoninę ir daug blėdies padarė — daug užmušė daug sužeidė.

LONDONAS. — Addis Ababoj italų legacija liko internuota (paimta nelaisvėn) kaipo užstatas. Tą žinią pranešė iš Addis Ababa, Etiopijos sostinės.

ORAN, Algerija. — Francuzivo net įvykę ir susirėmimu su jos submarinai plaukia Gibraltar link. Anglų laivynas papildomas vidurželmėnse jurose ir laukia ko tai nepaprasto.

MUSSOLINI SAKO, KAD JO KARIUOMENĖS ŽYGIUS REMS 44,000,000 GYVENTOJŲ

Roma, rugsėjo 2. — Čia Mussolini pasakė kalbą del 20,000,000 fašistų mobilizacijos karui su Etiopija. Sako, mes Pasauliniame kare praradom 600,000 negyvais, 400,000 žuvusiais ir 1,000,000 sužeistais, ir už tą viską gavo tik trupinių kas liko nuo didžiųjų valstybių stalų. Anglija, anot jo, kuri valdo visą pasaulį pasigailėjo suteikt Italijai "sklypą" žemės.

Mussolini savo kalboje pasakė, kad jis daugiau nebetoleruos jokios valstybės, kuri bandys jam kelią pastot Afrikos link. Jei ištikrųjų jo žygiuose susidarys rimto ir griežto pasipriešinimo, tai sulig jo išvados, pasaulį ištiks tokia katastrofa, kurios jis dar nebuvo matęs.

Paskui, atgriebes kvapą, kreipėsi į Prancuzus ir Anglus kaipo tų šalių piliečius ir pataria jiems nedasileist prie tokių kruvinų Europos skerdynių ,kurios galėtų sugriaut Europos civilizaciją.

Mussolini kalbai pritarė bažnyčių varpai, bugnai ir kanuolių šuviai, tik vienas Vatikanas prie to triukšmo neprisidėjo. Kuomet popiežius per spaudos atstovus buvo paklaustas jo pažiuros į dabartinį Italijos pasiryžimą Afrikos link, tai jis jiems atsakė, kad "kooperuoja" su Mussolini.

Tuoj po Mussolini radijo kalbos, italų kariuomenės pulkai pradėjo veržtis iš Eritrijos pusės į Etiopiją. Haile Selassie, Etiopijos imperatorius skelbia mobilizaciją del 2,000,000 jaunastovių, kad apgint savo šalies nepriklausomybę nuo užpuolikų.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

VARŠUVA, spalio 2. — Šis miestas nuo 9:45 vakaro iki vidurnakčiui turėjo oro antpuolių pratimus — visas miestas buvo padengtas tamsa. Mat, kilus Europoje karui, ir priešo orlaiviams artinantis prie miesto, bus užgesintos visos šviesos, kad tokiu budu išgelbėjus gyventojus nuo jiems gręsiančio pavojaus iš orlaivių pusės.

ADDIS ABABA. — Etiopijos vyriausybė kreipėsi į Tautų Lygą su skunda prieš italus, kad jų pulkai jau perėjo Eritrijos rubežių 25 mylias Etiopijos teritorijon, o jų karo orlaiviai bombardavo Aduva žudydami moteris ir mažus kudikius.

ROMA. — Mussolini kalbėjo į 20,000,000 fašistų, kad juos prirengus prie karo su tais, kurie išdrįs prieš juos ranką pakelt.

PARYŽIUS. — Vokietija užtikrino Prancuzijai, kad ji nemano naudotis iš esamos padėties, nors Italija, sulig Tautų Lygos tarimo ir butų užblokaduota, tas vis tiek jos nevesiąs prie karo.

OKAJAMA, Japonijoje. — Čia 39 pėstininkų regimento 300 aficierių užsinaudino bevalgydami oktopą, ir jau 2 iš jų mirė. Mat, japoniečiai aktopo mėsą skaitė kaipo vieną iš geresnių.

ŠANGHAI, Kinijoje. — Sulig pramonės vice ministerio Liu Wei-Chin pranešimo, Kinija įsteigs savo spaudos pramonę pagelbstin anglų inžinieriams ekspertams. Ta spaudos pramonė bus įsteigta Wenchow mieste, kaipo viename iš artimesnių žaliosios medegos centre.

BOSTONAS. — Daily Record spalio 3, įdėjo Lituanikos II atvaizdą (International News Photo) ant 17 puslapio. Atvaizde parodo kaip lakunas Vaitkus su Lituanika antra susmigo į Airių žemę, po laimingo Atlantiko perskridimo. Tačiau visas jo skridimo aprašymas nukreiptas į Lenkijos pusę, pav.: kad "Leit. Feliksas Vaitkus čiagimęs lietuvis, skrido "New York-Poland". Kauno visai nėra pažymėta.

Gaila, kad tokio didelio dienraščio sandarbininkai dar iki šioliai neįstengė išmokt geografijos, nors jau 15 metų kaip Lietuva tarpsta ant žemėlapio tarpe pasaulio nepriklausomų tautų.

Klaipėdos Seimelio Rinkimų Pasekmės Bus Paskelbtos Sekančią Savaitę

Berlynas, spalio 2. — Klaipėdos seimelio rinkimų pasekmės bus paskelbtos sekančią savaitę. Dabar surinktus balsavimo konvertus po policijos apsauga nugabeno į miesto rotušę ir ten juos pradės skaityt. Balsų skaityme dalyvauja 50 lietuvių ir 50 vokiečių. Jie atsargiai patikrins ir suskaitys kiek balsuotojų dalyvavo seimelio rinkimuose, o paskui paskelbs spaudoje.

Klaipėdos krašto rinkimai buvo po policijos priežiura del išvengimo bereikalingų kivirčių. Nors ir buvo bandyta iš vokiečių pusės netvarką padaryt, tačiau nenuoramos buvo greitai suvaldyti. Juknaičių kaime bupolicija, bet policija hitlerininkus tuojau atvedė prie tvarkos.

Speliojama, kad balsavimo didžiumoje laimėjo vokiečiai, taip kad iš renkamų į direktoriją 29 atstovų, vokiečiai gausią apie 20, o lietuviai likusius. Laikę rinkimų vokiečiai naudojo radijo propagandą ir visokiais iš Vokietijos paskleistais atsišaukimais, kuriuose balsuotojus gązdino Hitlerio "atėjimu": sako, kurie išdrįsią paduot savo balsus už lietuvių pastatytus kandidatus, tiems busią paskui blogai... Bet, sakoma, kad į tuos vokiečių gązdinimus mažai buvo kreipta atydos. Prie tų gązdinimų dar prisidėjo tam tvčia surengti Rytų Prusijoje (arti Klaipėos) vokiečių kariški maniebrai, kuriuose dalyvavo pats Hitleris, kuris peržvelges maniebru eigą nuvvko į Tilžę ir ten prakalbą pasakė, ypatingai prieš Lietuvą nukreiptą.

VIETOS ŽINIOS

Worcesterio Žuvininkų Piknikas Gerai Pavyko

Pereitą sekmadieną, rugsėjo 29-tą dieną, vietiniai žuvininkai turėjo surengę pikniką p. p. Babrausko ukėje, Leicester, Mass.

Žmonių privažiavo gana daug tik apie 4-tą valandą po pietų pradėjo lietus lyt, tai pikniką biskį sugadino. Tačiau žuvininkai nepaisė padaryt pelno, o tik norėjo pasilinksmint ir publiką pavaišint gardžiomis žuvimis. Kurie buvo piknike, buvo visi užganėdinti.

Laike pikniko Antanas Janušionis pasakė trumpą prakalbėlę apie Lakuno Vaitkaus kelionę ir prašė, kad publika paaukotų kiek tik išgali. Aukų surinkta apie $7.00. už ką tariam ačiu.

Žuvininkų Komitetas

Klubo Narės Susirinks Antradienį

Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyks spalio 8-tą, antradienio vakare, 8-tą valandą, Lietuvių Ukėsų Klubo svetainėje. Visos narės prašomos kuo skaitlingiausiai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Šokių komisija nepaprastai dirba, todel bus svarbu išgirst jų raportai. Apart to, komisija rengia įdomią linksmą valandą po susirinkimo. Bus daug visokių šokių, juokų ir žaidimų. Musų gerbiamos narės Monika Manasaitė, p. Sinkevičienė, p. Kaminskienė, p. Montvilienė ir p. Pupkienė rengia mums linksmą vakarą. Kurios narės neatsilankys, tai tos gailėsis, todel nepraleiskite progos. J. L.

Šv. Jurgio Draugija Veikia

Tik ką pasibaigus vasarmečiui, tuojau draugija nutarė surengti metinį pasilinksminimą. tai yra balių su šokiais. Šis parengimas įvyks šeštadieny, lapkričio 9-tą, 1935 m., L. U. Kliubo name, 12 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

Šis balius bus daug skirtingesnis už pereitų laikų parengimus, nes abi kliubo svetainės yra nusamdytos ir žinoma, kad "Jurginė" draugija nesamdo abiejų svetainių dėl juoko; viršutinė svetainė bus del šokių, o apatinė del valgių ir gėrymų. Bus kiekvienas patenkintas — tiktai už 50 centų įžangos tikietą.

Taigi gerbiamieji Worcesterio ir apielinkės lietuviai ir draugijos nariai, rengkimes iš kalno dalyvauti šiame parengime.

Taigi prie progos primenu draugijos nariams, kad Šv. Jurgio draugijos susirinkimas įvyks šeštadieny, spalio 5-tą, vakare. Kiekvienas naris privalo ateiti į susirinkimą, nes bus išduota finansinė 3 mėnesių atskaita ir galėsite sykių užsimokėti pilnai į draugiją.

V. Kamendulis, Iždo Rašt.

Svarbus Šv. Liudviko Draugijos Susirinkimas

Pirmadieny, spalio 7-tą, 1935 m., kaip 7:30 vakare, 12 Vernon gatvės, įvyks Šv. Liudviko draugijos svarbus susirinkimas. Nariai, kurie matysite šį apgarsinimą Amerikos Lietuvy, tai praneškit vienas kitam, kad visi tą vakarą susirinktumet, nes komisija nutarė rengt metini balių. Balius įvyks lapkričio 3-čią. 1935, pusė po penkių vakare, L. U. Kliubo svetainėje, 12 Vernon gatvės. Įžanga 50c. Šiame baliuje Šv. Liudviko nariai turės visi dalyvaut, o kurie nedalyvaus, vis viena turės užsimokėt 50c į draugijos iždą, nes yra taip musų visu nutarta — metiniame susirinkime.

Jonas Degesiunas, Rašt.

Reikalingas Darbininkas Prie Vištų Ukio

Reikalingas darbininkas prie lietuviško vištų ukio. Darbas užtikrintas. Mokestis nuo 25 iki 30 dolerių į mėnesį; su valgiu ir atskiru kambariu. Darbas sulyg reikalo. Pageidautina, kad darbininkas norintis užimt vietą butų blaivus. Kreipkitės pas John Stevenson, 298 High Street, Randolph, Mass.

IMPERFECT IN ORIGINAL

LIETUVIAI AMERIKOJ

Philadelphia, Pa.

Vilniaus ir Klaipėdos Padėtis. Pasaulinis Lietuvių Kongresas Kaune. Antras Lietuvių Skridimas per Atlantiką.

Šiais svarbiais lietuvių klausimais giliai susirupino Lietuvių Muzikos Svetainės B-vė, DLK. Gedimino Klubas ir VVS. Skyrius. Bendromis jėgomis šios trys lietuvių įtekmingos organizacijos nutarė parengti Vilniaus užgrobimo paminėjimą ir Klaipėdos sunkią padėtį. Prie šių dviejų gyvų lietuviam reikalų, dasidėjo išklausyti raportą iš įvykusio lietuvių pasaulinio kongreso ir Antras Lietuvių Skridimas per Atlantiką.

Visais šiais klausimais pas mus rengiama iškilminga diena spalio (October) 13-tą, nedėldieny, Lietuvių Muzikalėj svetainėj, Richmondo miesto daly, kaip 2 val. po piet.

Pranešimą iš lietuvių kongreso ir vedamąją kalbą sakys VVS. skyriaus įgaliotas-atstovas Kaunan, "Tėvynės" redaktorius p. E. S. Vitaitis iš New Yorko. Kitas kalbas sakys vietos veikėjai-kalbėtojai. Apart to, "Dainos" choras, kuris susivyste p. Kastantino sudainuos gražiai keletą dainų. "Dainos" choras, kuris susideda išimtinai iš čia jau gimusio jaunimo, yra aukštai išsilavinęs toj srity, tyras, lietuviškoj dvasioj jaunimas, jų išklausyti dainuojant yra daugiaus negu malonu. Bus gera orkestra ir kiti pamarginimai.

Kadangi parengimas įvyks sekmadieny kaip 2 val. popiet, tai kiekvienam lietuviui bus nesunku pributi ir išgirsti NAUJIENŲ iš Lietuvos. Todėl prašome vietos lietuvių ir iš apielinkės kuo skaitlingiausiai atsilankyti. Širdingai kviečiame visus, senus ir jaunus šian lietuvių masyvin susirinkiman.

Jungtinis Komitetas,
Z. Jankauskas

New York, N. Y.

NEGRAS ŽYDĄ MUŠĖ BE PASIGAILĖJIMO

Yankee Stadijume, New Yorke, rugsėjo 24-tą. — Čia buvo suruoštos kumštynės tarpe juoduko Joe Louis ir baltuko Max Baer už pasaulinį čempijonatą. Tik pradėjus kumštynes jau buvo matoma, kad prieš juoduką Baer neatsilaikys. Trečiame runde jau du sykiu juodukas buvo perbloškės savo kumščiu Baer, o ketvirtame rundė jį nubaigė.

Reikia tikėtis, kad netrukus juodukas taps baltųjų kumštininkų karalium. Tų kumštynių susirinko pamatyt 95,000 publikos, kuri sunešė milijoną dolerių už įžangos tikietus. Atėmus taksas, 10 nuošimčių del pieno fondo, o iš likusios sumos atimta dar po 30 nuošimčių (virš 200,000 dolerių) del muštukų.

Tuojau prieš kumštynes negras apsipačiavo ir jo svita, pareiškė, susilauksiant vienos mergaitės ir vieno berniuko, kuris bus geras muštukas į tėvą panašus.

Reporteris

Philadelphia, Pa.

Spalio (October) 13 d. š. m. Lietuvių Muzikos svetainėj, Tilton St. ir Allegheny Ave. įvyks milžiniškas susirinkimas. Jau buvo minėta lietuvių spaudoj, kad šį susirinkimą rengia jungtinėmis jėgomis Liet. Muzikos svetainės b-vė DLK. Gedimino klubas ir VVS. skyrius. Programa susidės iš kalbų, dainų ir muzikos.

Šis parengimas bus skirtingas nuo kitų tuo, kad jame bus kalbama susibėgusiais labai svarbiais lietuvių reikalais, butent: a) 15 metų paminėjimas Vilniaus ir jo žemių užgrobimas lenkų avanturisto Želigowskio, b) Klaipėdos opus likimas, c) įvykusis lietuvių pasaulinis kongresas Kaune ir d) F. Vaitkaus žygis per Atlantiką. Visi šie klausimai kiekvienam lietuviui ir lietuvei yra labai artimi prie širdies, rupestingi, gyvi ir jie verti išklausyti. Šiais reikalais darys pranešimus du žymųs svečiai-kalbėtojai, "Tėvynės" red. S. E. Vitaitis iš New Yorko, kuris tik ką pargryžo iš įvykusio lietuvių pasaulinio kongreso, Kaune, ir inžinierius B. P. Gabrėnas, iš Newark, N. J.

Jono Sutkaičio orkestras išpildys muzikos d a l į, o "Dainos" choras po vadovyste p. Kastantino, dainų programą. Todėl dar kartą kviečiame visus senus ir jaunus š i n susirinkiman. Kadangi parengimas įvyks sekmadieny, kaip 2 val. po piet, tai ne tik philadelphiečiai, bet ir iš artimų miestelių ir ukių, ypač su mašinomis, lengva bus pributi. Širdingai kviečia.

Jungtinis Komitetas

Philadelphia, Pa.

RUDENINIS PARAPIJOS GRYBŲ BALIUS

Nutarta rengti rudeninis grybų balius šv. Kazimiero parapijos naudai. Šis balius yra rengiamas ant spalio 20-tą dieną, viršminėtos parapijos salėje, 331 Earp gatvės. Grybų balius bus tuom pat kaip ir "jaučio" piknikas. Šis grybų balius stropiai rengiamas. Gaspadoriai ir gaspadinės jau dirba, rupinasi visus patenkint su skaniais grybais. Todel visi kviečiami prie grybų stalo. Na, o grybų pavalgę galėsit smagiai pasišokt prie linksmos muzikos. Tai bent bus smagiausis grybų balius, nes grybus dauguma myli, o įžangos tikietas tik 25c.

"Balandėlis"

VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIŽIURĖJIMO KNYGĄ JAU SPAUSDINAMA

Tai bus jau iš eilės šešta laida šitos knygos atspausdinta. Šį sykį bus dapildyta kai kuriais skanumynų ir gerymų receptais. Duokit užsakymus tuojau. Knyga bus gatava dėl siuntinėjimo apie vidurį šio mėnesio. Kaina $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON ST. — WORCESTER, MASS.

AŠ SKRISIU DARIAUS IR GIRĖNO KELIAIS!

Dar 1927 metais tariausi su kap. Stepu Darium, ginklo draugu iš Prancuzijos karo laukų ir Lietuvos karo aviacijos, dėl musų svajoto skridimo iš Amerikos Lietuvon. Deja, tų laikų apystovos mums neleido tos svajonės įvykdyti. Vėliau kap. Darius išskrido su Girėnu ir garbingai žuvo Lietuvos garbei seniau musų bočių gyventame krašte.

Jiems žuvus, čikagiečiai ėmė organizuoti, kitų kolonijų lietuviam remiant, antrąjį skridimą. Nenorėdamas tam darbui pakenkti, laukiau kuo tos pastangos baigsis. Šis antras skridimas, šį kartą solo, užsibaigė Airijoje, nepasiekęs vieno skelbtųjų tikslų: užbaigti Dariaus ir Girėno skridimą Lietuvon.

Dabar šiuo turiu garbės pranešti broliams-sesutėms lietuviams, kad eš esu pasirįžęs — ar tai vienas ar su kitais lietuviais lakunais, be sustojimų ar sustojant kaikuriose vietose — senąją savo svajonę ir Dariaus su Girėnu paliktą testamentą įvykdyti: aš skrisiu Lietuvon!

Turiu sukonstruktavęs lėktuvo modelį. Pagal tą modelį pats pasistatysiu šešiavietį v i s ą metalinį lėktuvą, kuris galės skristi virš 200 mylių į valandą ir kuriuo sekmingai galėsiu skridimą įvykdyti: užmegsti tiesioginį susisiekimą su Lietuva (anksčiau negu turėsime savo jurų laivyną), iškelti sparnuotų lietuvių vardą ir prisidėti prie ištyrimo klastingų kelių virš vandenyno.

Mano mokiniai iš Dariaus-Girėno Aero-Klubo ir Amerikos Lietuvių Legijono ginklo draugai jau pasižadėjo šį mano skridimą visakeriopai remti. Raginu ir kitų kolonijų brolius lietuvius subrusti, sudaryti vietose rėmėjų komitetus (Dariaus-Girėno skridimo rėmėjų komitetų pavyzdžiui) ir susirašyti su manim, iki susidarys Globėjų Fondas).

Antanas Kiela,
buvęs Amerikos ir Lietuvos karo lakunas, 223 Bay 31st Street, Brooklyn, N. Y.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Rugsėjo 27, 1935
R. 7400/7761

"Amerikos Lietuvio" Redakcija
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

Re: Hitlerio Puolimų.

Gerb. Redakcija:—

Hitleriui pradėjus puolimą prieš Lietuvą išvakarėse Klaipėdos seimelio rinkimų, Tautų Lygos sekretoriatui pasiunčiau sekančio turinio kablegramą:

"One million Lithuanians in America unanimously and vigorously protest against Hitlers terrorism of Lithuania in respect to its sovereign rights in M e m e l territory a n d against any and all attempts to enslave any part of Lithuania or Eastern Europe to the most abominable barbarism of modern times — the Nazism.

F. J. Bagočius, President
Lith. Alliance of America".

Kopijos minėto kablegramo išsiuntinėtos Eltai, Associated Press, International News ir vietiniai Amerikonų ir Amerikos lietuvių spaudai.

Su pagarba.
F. J. Bagočius, SLA. Prez.

Philadelphia, Pa.

VILNIAUS UŽGROBIMO MINĖJIMO VAKARAS

Spalio 13 dieną, lygiai 8-tą val. vakare įvyks prakalbos Šv. Andriejaus parapijos svetainėje, prie Lemon gatvės. Prakalbos bus labai svarbios, kurias rengia Katalikiškas Sąryšis, reikale 15 metų sukaktuvių nuo Vilniaus užgrobimo per lenkus.

Kalbės Lietuvos Konsulas gerb. Daužvardis iš New Yorko. Daug bus galima išgirsti iš kalbėtojo apie Vilniaus ir Klaipėdos padėtį.

"Balandėlis"

NAUJORKĄ LIETUVIAI PASTATĖ

Chicagos lietuvis veikėjas sykį J. J. Hertmanavičius "Sandaroje" rašė plačiau apie tai, ką eš esu ėjusioje "Iliustruotoje Lietuvoje" (str. "Kasčiuška ir pirmieji Amerikos lietuviai") parašęs. Hertmanavičius paduoda daug naujos įdomios medžiagos.

Yra padavimų, kad didokas lietuvių burys atvyko Amerikon pradžioje XVII amžiaus. Pasakaitė apie tuos lietuvius tilpusi laikraštyje "The School of Thinkers", Pittsburgh, Penn.. (June 1922) labai įdomi.

Pradžioje XVII amžiaus, butent 1618—20 metais, tvirta lenkų kariuomenė, Romos Bažnyčios remiama, įsiveržė Lietuvon, sugrąžinti lietuvius liuteronus ir kalvinistus prie katalikybės. Protestonai lietuviai griebėsi ginklo apsigynimui nuo užpuolikų, bet jie buvo sumušti ir nustojo savo įtakos. Tie, kurie išliko gyvi ir turėjo kokį turtą, pasklydo po visą pasaulį — Graikijon, Šveicarijon ir į kitas šalis, bet diduma iš jų vyko Anglijon, o iš ten, su "Piligrimų tėvais", vyko Amerikon. Ju tarpe buvo tokie didžiunai, kaip Buttvillai, Gedvillai, Radvillai, Laudžiai, Gregai, Daukantai, Purviai, Zubrickiai ir kiti, kurių dvarai buvo konfiskuoti Romos Katalikų Bažnyčios ir lenkų valdžios, bet kurių dvarvietės iki šio laiko palaikę vardus savo senų valdovų, kaipo pėdsakai užsilikę iš žilos senovės (daugiausia Kauno rėdyboje). Kiti protestonai, kurie neturėjo turto toliau pabėgti, imigravo šimtais tukstančių Latvijon, užplusdami visą šalį. Tuomet kunigaikštis Jokubas, budamas pats protestonu, nupirko tiems tremtiniams mažą salą Mažose Antillese ir pavadino ją "Guadalupi" (persekiojamiems ir nugalėtiems) ir kolonizavo joje desimtis tukstančių lietuvių — tremtinių.

Po trijų metų tos kolonizacijos ištiko karas tarp Anglijos, Prancuzijos ir Ispanijos, kurio pasekmėje Guadalupi pasidarė nuosavybe Prancuzijos. Anglijai nesvarbu buvo pasilaikyti Guadalupi, kuri tais laikais buvo mažos vertės, bet ji pasiuntė keletą laivų perkėlimui kolonistų Amerikon ir jiems davė vietą prie Hudson upės, kur dabar stovi New York, ir tie lietuviai pradėjo statyti miestą, kurį pavadino "Aušra". Tuo laiku prasidėjo skaitlinga imigracija olandų, kurie taip pat apsigyveno toje vietoje, ir tarp lietuvių ir olandų kilo ginčų dėl miesto vardo. Lietuviai norėjo palaikyti vardą "Aušrą", o olandai "New Amsterdam", ir tie ginčai ėjo iki to laiko, kol Duke (Kunigaikštis) of York atvyko ir išrišo ginčus, pavadindamas tą miestą s a v o vardu — New York.

Kiek padavime teisybės, sunku ištirti. Lietuvos Istorija nėra pilna, bet pagrindai tai pasakaitei yra patikrinti. Teisybė, kad tais laikais buvo Lietuvoje išsiplėtojusi reformacija. Lietuvių rašliavos istorija, dr. Jono Šliupo paruošta, nurodo, kad lietuvių rašliava prasidėjo pastangomis reformatorių, protestonų. Šilavos giesmė taip pat sako: "Septyni tiktai kunigai, žemaičių žemei tai mažai".

Žinoma taip pat, kad kovai su protestonais buvo atgabenti Lietuvon Jėzuitai ir kiti vienuoliai, ir kad katalikų kunigija pradėjo rupintis skleidimu raštų lietuvių kalba, kad sumažinus protestonų įtaką. Lenkų kariuomenės ginklu lietuvių vertimo katalikais istorija nemini. Istorija nurodo švedų ir lenkų kovą dėl sosto. Gal but, toje kovoje lietuviai protestonai palaikė švedų pusę, ir buvo drauge su švedais sumušti. Žinoma, kad dvejetos dešimčių metų kunigaikštis Jonušas Radvilas, susijungęs su švedų karaliumi, stojo kovon su lenkais, norėdamas Lietuvą nuo Lenkijos atskirti. Tik kunigaikščiui Mykolui Radvilui ir Povilui Sapiegai palaikius lenkų pusę, Jonušo Radvilo pastangos buvo sutremtos. Kunigaikštis Jonušas Radvilas buvo protestonu, ir gal but, kad jo sukilimas prieš lenkus buvo pasekme arba kerštu už anksčiau įvykusį lietuvių protestonų persekiojimą. Bet tas nėra aišku.

Galima butų patirti šitą klausimą iš Anglijos kronikų, kurios aprašo anų laikų įvykius. Taip pat galima gal rasti New Yorko istorijoje aprašymą to miesto susikurimo, kaip ir patikrinus sąrašą tų ateivių iš Anglijos, kurie atkeliavo su "Pilgrim Fathers", bet tai visa kol kas nėra padaryta, ir todėl nieko tikro negalima sakyti.

Viena krinta tačiau į akis, kad daugelis anglų ir amerikonų turi lietuviškas pavardes. Ar yra lietuvių ainiais, ar savo pavardes įgijo kitais sumetimais, nėra žinoma. Patyrimui nors vieno tokio incidento musų veikėjas Chicagoje Hertmanavičius ir kreipėsi į žinomą Federalinį teisėją Kesenarr Mountain Laudis raštu, nurodydamas šitą padavimą ir prašydamas iš jo nušviesti savo genelogiją, kad patyrus, ar jis yra lietuvių ar kitos kilmės. Teisėjas Laudis atsakęs, kad jis pats to nežino, ir kad toliau, kaip savo protėvius — tris gentkartes — jis neturi galimybės suvokti. Čia reiktų suvokti mažiausią penkiolika gentkarčių! Bendrai, charakteringa tas, kad patys amerikonai (minėtame laikraštyje) taip nušviečia pirmųjų tenykščių lietuvių klausimą.

Arėjas Vitkauksas

Chicago, Illinois

PUIKIAI PAVYKO SANDAROS IV APSKRIČIO PIKNIKAS

Pasidėkojant gražiam orui ir rengėjų pasidarbavimui, Sandaros IV apskr. draugiškas išvažiavimas virto į didelį pikniką. Pereitam sekmadieny į Big Tree Grove suplaukė apie tukstantis musų draugų ir rėmėjų, kurie linksmai ir smagiai praleido pusdienį. Ypatingai daug buvo jaunimo.

Garbės svečias šiam piknike buvo Pr. Bastis, kuris nelabai seniai grįžo iš Gary, Ind. ligoninės ir dabar baigia atgauti pakirstą sveikatą. Parodymui, kad Sandara jam ištikro yra arti širdies, jis paaukavo piknikui bačką alaus.

Dalyvavusių tarpe buvo Dr. A. Zimontas, J. Aleksa, M. Narvidas, A. Kareiva, J. Vitkus, D. Pivarunas J. Romanas, Arėjas Vitkauskas, Dr. Norkus ir kiti.

Rengimo komisija susidėjo iš: J. Puidos, B. Jakaičio, P. Juozapavičiaus, J. Gulbinienės, P. Gribienės.

Visiem darbuotojam ir atsilankusiem tariame širdingą ačiu!

Taip rašo "Sandara", kurios angliškame skyriuje, kitoje vietoje "Sally" dar rašo: Mr. Frank Bulaw was another one of the picnickers with the poet, Arėjas Vitkauskas...

"Amerikos Lietuvio" Spaustuvėje Atlieka Visokius Spaudos Darbus

Pažink Savo Krašto Grožį – Atsilankyk

LIETUVA

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

NEW YORK — KLAIPĖDA
Per Gothenburgą, Švediją
Laivakorčių kainos Trečiąja klase
Ten ..... $ 97.50
Ten ir atgal $167.00
J. A. V. mokesčiai atskirai
Laivų išplaukimai iš New Yorko:
KUNGSHOLM ..... Spalio 23
GRIPSHOLM ..... Spalio 30
DROTTNINGHOLM Lapkr. 16
GRIPSHOLM .... Gruodžio 7

Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas "MARIEHOLM". Platesnes informacijas teikia ir parduoda laivakortes visi musų autorizuoti agentai, taipgi visi musų skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St., New York, N. Y.
10 State St., Boston, Mass.

Parinktini Veikalai Lietuviškam Teatrui

1)—ATGAILA—
Trijų aktų tragedija. Parašė Jonas Steponaitis. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 3 moterys. Pusl. 36. Kaina 25c.

2)—Atsiliepė širdelė—
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

Grybų Mišinys—
Vaikų teatrui. Lošia mažl berniukai ir mergaitės. Abu veikalukai vienoj knygelėj. Pusl. 32. Kaina 25c.

3)—Bijunėlis—Komedija—
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

4)—DĖDĖ APSIRIKO—
Vieno veiksmo komedija. Parašė Juozas Naruševičius. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pusl. 27. Kaina 20c.

5)—DOROS SARGAS—
3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 4 moterys. Pusl. 90. Kaina 50c.

6)—Jonas Burbulas—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 3 moterys ir v y r a s. Pusl. 31. Kaina 25c.

7)—P i r m ą ir Paskutinį Kartą—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 2 vyrai ir viena moteris. Pusl. 26. Kaina 20c.

8)—Po Apgarsinimui—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pusl. 28. Kaina 30c.

9)—Sušaldyta Dėdienė—
Vieno akto farsas — komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30c.

10)—VAIKU TEATRUI—
Keturios Metų Dalys, Raudona Kepuraitė ir Pasakų Karalaitė. Abu veikalukai vienoj knygelėj. 15 pusl. Kaina 15c.

11)—Kalėdų Eglaitė—
Fantastinis vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos—berniukai ir mergaitės. 19 pusl. Kaina 10c.

12)—Vaikai ir Burtininkė—
Dviejų veiksmo komedeja. Lošime dalyvauja 8 ypatos—vaikai ir mergaitės. 18 pusl. Kaina 10c.

13)—Kalėdų Išvakarėse—
Vieno veiksmo scenos vaizdelis. Lošime dalyvalja 6 ypatos—2 vyrai ir 4 moterys. Pusl. 22 Kaina 10c.

14)—Iš Didelio Rašto Išėjo iš Krašto—
Vieno veiksmo vodevilius. Lošime dalyvauja 8 ypatos—3 vyrai ir 2 moterys. Pusl. 16. Kaina 15c.

15)—Vaikai ir Burtininke—
Dviejų veiksmų komedijėlė. Lošime dalyvauja 8 ypatos, 5 mergaitės ir 3 vaikai. 18 pusl. Kaina 10c.

16)—Tiktai Kaime M u s ų Laimė —
Vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos ir burelis mažų vaikučių. 19 pusl. Kaina 10c.

17)—Išmintingasis Senelis ir Geroji Onutė —
Pasaka — Komedija. Lošime dalyvauja 4 asmenys, du vyrai ir dvi moterys. 22 pusl. Kaina 10c.

Iš čia sužymėtų veikalų-veikalukų, yra jie visi parinktinai pritaikyti Lietuviško teatro scenai. Jų pažymėtos Kainos sudaro $3.65, bet imant visus ant sykio, pasiųsim už $2. Adresuokite šitaip:

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Prof. Dr. Kazys Pakštas

KAME LIETUVIAI GALĖTŲ DAR KOLONIZUOTIS?

Paskaitą I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui, įvykusiam 1935 m. rugpiučio mėn. 11—17 d.d. Kaune, Valstybės Teatre.

1. Išeivijos tikslai tautiniu atžvilgiu. — 2. Emigracija ar kolonizacija? — 3. Kame dar galima kolonizuotis? — 4. Pirmieji pasiruošimai.

3. KAME DAR GALIMA KOLONIZUOTIS?
(Pabaiga)

Prieš 30 — 50 metų buvo pasauly didelių tuščių plotų su geru klimatu ir derlinga dirva. Trys vakarinės Kanados provincijos 1880 m. turėjo tik 75.000 gyv., daugiausia klajoklių indėnų. O tų provincijų plotas 3.200.000 km² arba trečdalis visos Europos. Dabar gi ten jau gyvena 2 milijonu žmonių. Tai labai stambūs ukininkai ir didžiausi kviečių eksportieriai. Per pastaruosius 50 metų baltieji kolonistai išrankiojo geriausius žemės sklypus Kanadoje, Pietų Amerikoje, Afrikoje ir Australijoj. Tačiau vis dar yra gana stambių neužimtų plotų su derlinga dirva ir su pakenčiamu klimatu. Vis dėlto neapsirikime: lietuviško klimato kraštai Š. Amerikoje jau yra senokai tirštai gyvenami ir jau spėjo išugdyti savo rajonuose milijoninius miestus. Mums belieka laisvų geros žemės plotų tik šaltesniuose arba žymiai šiltesniuose kraštuose. Šaltesnėje zonoje, pav. yra Kanada ir Aliaska, karštose zonose — labai dideli plotai Pietų Amerikoje, Afrikoje, Australijoj ir net šiek tiek Didžiojo okeano pietinėse salose. Visos tos žemės toli nuo Lietuvos, bet šių laikų susisiekimo priemonės jau baigia naikinti bet kurią judraus žmogaus izoliaciją.

a) Šiaurės kraštai

Apie šaltųjų kraštų kolonizaciją mažai kalbama ir nedaug rašoma. Tačiau daugybė įvairių ekspedicijų ten vyksta ir sugrįžę jos po truputį keičia senąsias nuomones subpoliarinės zonos naudai. Istorijos geografija mums primena, kad žmonių masės nuo seniausių istorinių laikų vis po truputį slenka į šiaurę, kurdamos ten vis didesnius miestus ir didelės reikšmės valstybes. Tarp 34-to ir 10-to amžiaus prieš Kristų didžiausieji civilizacijos centrai buvo kraštuose su vidutine metine temperatura tarp 22° ir 25° C; tai subtropikų Egiptas, Babylonija ir Chaldėja. Paskutinį tukstantį metų prieš Kristų matome ryškų civilizacijos centrų pasistumimą į tą Mediterranos zoną, kur vyrauja vid. met. temperatura tarp 18° ir 15° C. Tai Damaskas, Jeruzalė, Atėnai, Syrakuzai, Makedonija, Roma. Nuo 4-to iki 20-to amžiaus po Kristaus dar ryškiau matome tą civilizacijos centrų slinkimą į šiaurę, kol 20-to amžiaus pradžioje labiausiai imponuojančius centrus jau randame zonoje su 10° — 12° C vid. met. temperaturos. Tai Paryžius, Londonas, Naujorkas. Bet vis daugiau įgyjanti reikšmės periferija kas kart labiau užgriebia jau žymiai šaltesnius kraštus*): milijoninis Montrealis prancuzų apgyventas kunkuliuoja prie 6,5° C, artimas jam Kebekas turi mažiau kaip 5°C. Dabar didžiausiu šiaurės miestu reikia laikyti Leningradą (4°C), o veikliausiomis ir turtingiausiomis šiaurės valstybėmis — Suomiją ir Islandiją. Tačiau ir čia nesustojama. Suomija kolonizuoja savo tolimą šiaurę iki poliarino rato, o Kanada, Aliaska ir Sibiras taip pat daro sėkmingų pastangų įsigyventi tokiose žemėse, kurių ligšiol žmogus nevertino ir netikėjo, kad ten galima laimėti turtus, komfortą ir žemišką laimę.

Prie šios progos verta pasiklausyti ką sako apie tolimą šiaurę jos ilgametis tyrinėtojas ir entuziastas Vilhjalmur'as Stefannsonas[2]). Jis ypačiai kreipia dėmesį į subpoliarines ganyklas, kurios puikiai tinka šiaurės elniams ir poliariniams galvijams. Tokių subpoliarinių ganyklų Eurazijoj esą nuo 7 iki 10 mil. km² ir Kanados šiaurėjo nuo 2½ iki 3½ mil km². Kanados Ellesmere salos ganyklose auga apie 115 žieduočių rušių; o tai jau pati šiaurinė sala. Aliaska tokių ganyklų turi apie 320.000 km², kur kas metai galima butų pjauti apie 1¼ milj. elnių, kurie duotų tiek mėsos, kiek jos gaunama iš 3 milijonų avių. Tokios pat Kanados ganyklos duotų rinkai kasmet 10—13 milijonų elnių, o elnias atstoja 2½ avies. Pirmieji elniai iš Sibiro Aliaskon atvežta 1892 m., o 1903 m. jų ten buvo dar tik 6.000. Bet iki 1927 m. jų skaičius buvo jau padaugėjęs iki 600.000, kurių pusė priklausė oskimams, o kiti misijoms, įvairioms bendrovėms ir privatiems amerikiečiams. 1925 m. iš Aliaskos eksportuota 681.120 svarų elnienos už 111.452 dolerius, taigi po 1 lt. 64 centus už am. svarą arba apie 3 lt. 60 centų už kilogramą. Už gyvą elnią tolimoje Amerikos Šiaurėje tais laikais buvo mokama apie 50 litų.

Šiaurės Kanados ir Aliaskos žiema nedaug šiltesnė už Sibiro. Nomės mieste Aliaskoje žiemos temperatura dažniau nusileidžia iki — 42°C, tačiau labai retai iki — 45°C. Dawsono mieste prie Jukono upės tarp miškų ir kalnų žiemos šalčiai kartais pasiekia net — 55°C. Bet gi vasaros ir tolimoje Amerikos šiaurėje gana šiltos: net iki 35°C. 1906 m. V. Stefanssonas matė Fort Providence (prie Mackenzie upės) katalikų misijos daržuose gražiai brėstančias žemuoges ir kitus vaisius. O tai yra 3500 km. nuo Naujorko, 1500 km nuo Winnipego ir 800 km nuo Edmontono į šiaurę. Jis pirko bulves, užaugusias misijoj prie Fort Good Hope, apie 30 km į pietus nuo poliarinio rato Mackenzie deltoje, 150 km į šiaurę nuo poliarinio rato, augę dar geltonieji runkeliai ir kopustai. Kviečiai ir kiti javai dar augą prie Fort Providence ir Fort Simpson, o prie poliarinio rato aplink D. Meškos ež. ir Mackenzie slėny patogiai augą rugiai, miežiai, daugumas daržovių ir net pamidorai. Į tą tolimą šiaurę baltąjį žmogu vilioja ne tik produktinga erdvė, bet ir brangūs mineralai, ypač aukso ir vario gausumas. Žuvys ir kiti vandenų gyvuliai irgi teikia ne menką pragyvenimo šaltinį. Jungtinių Valstybių Biologinė Tarnyba apskaičiavo, kad šiaurės — vakarų Aliaskoje vienas kvadratinis kilometras gali maitinti per metus nuo 15 iki 20 elnių. Šie gyvuliai žiemos metu sugeba atkasti sau maistą iš po sniego iki 1½ metro gilumo. Mes šiais kraštais kol kas visai nesidomėjom, tačiau kolonizacijos prospektai neturėtų be tinkamų studijų jų praleisti. Civilizacijos eiga rodo, kad dabartinis baltasai žmogus platesniu mastu nugali šaltį, kaip šilumą. Ir visai galimas dalykas, kad ir mums šiaurėje pavyktų sukurti energingesnius civilizacijos centrelius. Tad savo tyrinėjimų ar stebėjimų sferon turėtumėm įtraukti ir Kanados šiaurę bei Aliaską, kurioje patogiai gyveno musų tautietis teisėjas K. Kriaučiunas, dabar esąs, rodos, Seattle, Wash. Jei šiltesnio krašto gyventojai prancuzai priprato prie Š. Kanados šalčių, tai, rodos, mums ten butų daugiau galimybių aklimazuotis. Tad verta tuos kraštus iš arčiau ir smulkiau pastudijuot, ko negalime padaryti trumpo referato ribose.

b) Pietų kraštai

Pietų kraštuose, t.y. įvairiose pietinio pusrutulio dalyse, turime daug daugiau kolonizacijai tinkamos erdvės. Bet ir ten susiduriame su klimatinėmis kliutimis, kurias šiaurės europiečiai pradeda vis sėkmingiau nugalėti.

Pradėsime nuo geriau pažįstamos Afrikos. Patys didieji optimistai tikisi Pietų Afrikoje sutalpinti greta negrų dar iki 40 ml. baltųjų; Rytų Afrikos plokštakalniuose, kurių dalį dabar italai visaip stengiasi pasisavinti, tikimasi apgyvendinti iki 100 milbaltųjų, Australijoj iki 180 mil., o Pietų Amerikoje dar daugiau. Bet mums rodosi, kad šie skaičiai yra perdaug išpūsti; juos butume linkę bent penkis kartus sumažinti, jei nenorėsime perdidelio žmonių susigrudimo ir nubiednėjimo. Dėl Afrikos mums atrodo labiausia patikimi p. E. — L. Guernier patiekiami skaičiai[3]). Anot jo, europiečių kolonizacijai tinkamų žemių Afrika turinti:

Angoloje	134.400	km²
Kenijoj	403.600	”
Tanganikoj	448.800	”
Rodezijoj	159.500	”
Kartu apie	1.146.300	km²

Pagal jį šie plotai laisvai galėtų priimti 10 ar 12 milijonų europiečių. Be to, Šiaurės Afrikos prancuziškos kolonijos dar sutalpintų bent 2 mil. europiečių ir beveik tiek Pietų Afrikos Unija. Apie Angolos klimatą ir kolonizacijos galimybes jau teko gana plačiai rašyti. Visa Afrika galėtų priimti apie 15 — 20 mil. baltųjų kolonistų, tik, žinoma, ne staigiai, bet mažesniais skaičiais, gal po ½ mil. kasmet.

Čia norisi truputį smulkiau paminėti Tanganiką, kuri yra britų žinioje, esanti **mandatinė** žemė, kurioj ir kitų Tautų Sąjungos nariai gali gauti tam tikrų apsigyvenimo, kolonizacijos ir prekybos teisių. Tai kraštas apie 950.000 km² su 5.100.000 gyv. Tad 1 km² tenka apie 5 žmones. Pusė to krašto susideda iš aukštų plokštakalnių su gana sveiku klimatu, o tai jau sudaro erdvę beveik lygią didžiausioms Vak. Europos valstybėms, kaip Prancuzija, Ispanija, Vokietija. Štai klimatiniai daviniai šitų derlingų plokštakalnių, paimti iš Kuai (Kwai) miestelio aukštumoje 1634 m. aukščiau j. l.: šalčiausias mėnuo (liepos) 13,3°C, karščiausias mėnuo (vasaris) 18,8°C, vid. met. lietus 841 mm. Plokštakalniuose aukščiau kaip 1100 m karščiausio mėn. vid. temperatura nepakyla aukščiau kaip 23°C, o šalčiausiame mėnesy ji dažniausia svyruoja vidutiniškai tarp 13°C ir 21°C. Lietaus plokštakalniuose esti paprastai nuo 700 iki 1700 mm. Ir šiame palyginti sveikame klimate kol kas gyvena tik apie 12.000 baltųjų kolon., daugiausia vokiečių ir britų. 60% visos kolonijos ploto, taigi arti 600.000 km² tinka galvijų ir avių ganiavoms, o likusieji 40% gali buti paversti dirbama žeme. Europiečių plantacijose auga dažniausia kava, kaučukas, medvilnės, sizalio kanapės. Taip pat auginama ir kukurusų, ryžių, kviečių, žemės riešutų, bananų ir kokosinių palmių riešutų. Aptinkama ir kai kurių mineralų, kurių klodai dar neseniai pradėti tyrinėti (deimantų, aukso). Labai panaši gamtinė aplinkuma yra ir gretimoje britų kolonijoj Kenijoj, kur britai gana intensyvai pradėjo kolonizuotis ir steigti savo ukius. Jų čia įsigyveno jau per 20.000. Dar labiau pažengė į priekį britų kolonizacija Pietų Rodezijoj, kur jų yra apie 40.000 ir jau ruošiasi steigti beveik nepriklausomą dominiją. Tačiau Afrikoje galima gerai verstis steigiant tik stambius ukius, nemažiau kaip 100 ha ir net iki kelių tukstančių ha. Šitokius ukius kuriant reikia turėti šeimynai apie 20.000 litų. Žemė ten labai pigi, bet reikia juk namų ir inventoriaus. Tad Lietuvos resursams tiktų nedidelė kolonija iš kokio 1000 šeimynų, įgyvendinamų ten per 5 — 10 metų pagal gerai paruoštą planą. Kai pirmieji kolonistai įsigyventų ir įgytų reikalingo patyrimo, tai naujiems imigrantams jau lengviau sektųsi įsigyventi.

Australijoj ir Naujoj Zelandijoj rastume pačio geriausio klimato ir didelės erdvės. Tačiau britai, matyti, tuos puikius kraštus yra rezervavę savo padermei ir svetimųjų kolonizaciją yra labai suvaržę dideliais piniginiais reikalavimais ir kitais sunkiais formalumais. Malonaus klimato sklypų rastume kai kuriuose Ramiojo vandenyno salose, pav., N. Hebriduose, N. Kaledonijoj ir kitur, bet tenykščio gyvenimo sąlygos dar mažai mums žinomos, tad nedrįstame pasiųlymų daryti, nors nujautimas ir labai vilioja.

Lieka dar paminėti didis Pietų Amerikos kontinentas. Apie jį smulkesnių žinių gali suteikti ilgiau už mane gyvenę ten lietuviai. Tad čia apsiribosim tik bendromis pastabomis. Tai kontinentas apie du kartu didesnis už visą Europą. Beveik pusė jo tinka europiečių kolonizacijai. Lietuviai kol kas spiečiasi Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus didmiesčiuose ir tik mažais skaičiais bando įsigyventi ukiuose. Brazilijos ir daugelio kitų kraštų klimatas dažniausia karštesnis už Afrikos. Labai didelis reljefo, dirvos ir net klimato įvairumas, atsispindįs ir žemės ukio produktų įvairume. Ukius įsigyti galima lengvesnėmis sąlygomis negu Afrikoje, tačiau nutautimo pavojai kur kas didesni negu Juodajame kontinente, kur tiktų mums susidurti tik su žemos civilizacijos žmonėmis; o P. Amerikos ispanų ir portugalų atžalos jau įrodė savo sugebėjimą gerai asimiliuoti vėlesnius kolonistus.

4. PIRMIEJI PASIRUOŠIMAI

1) Pirmųjų pasiruošimų uždavinys turėtų buti teoretinės (iš raštų) ir praktinės (iš patyrimų vietoje) studijos ir geografiniai bei ekonominiai įvairių kraštų palyginimai kolonizaciniu atžvilgi, neaplenkiant ir tolimiausių kraštų. Pirmenybės turėtų susilaukti vis dėlto tie kraštai, kur mažiausia pavojų lietuviui nutausti, o vis dėlto dar galima sukurti nelabai vargingą gyvenimą su geromis perspektyvomis ateičiai. Šiuo atžvilgiu vertingesni bus mums tie kraštai, kur rečiau busime verčiami santykiauti su baltosios rasės žmonėmis. Reiktų rasti tam tikrą patogią pusiausvyrą tarp rasinės izoliacijos ir ekonominės komunikacijos.

2) Geriau butų, jei naujosios musų kolonijos produktai butų kontrastas Lietuvos eksportui ir tuo budu sudarytų gerą objektą mainams su metropolija. Ekonominiai ryšiai pagyvintų ir kulturinį bendradarbiavimą ir stiprintų tautinį vieningumą.

) Lietuva savo kariškų jėgų kuklumu negali baidyti jokios tolimos valstybės. Tad daugelis kraštų lengviau įsileis musų geografines ekspedicijas ir lengviau suteiks koncesijų kolonizacijai. Geografiniai stebėjimai ar tyrinėjimai turėtų buti kiek galima greičiau pradėti, nes pasivėlavimas neša didelius nuostolius: geresnius sklypus kiti nusižiuri ir apgyvendina.

4) Pirmoji kolonija reikia kurti, nejudinant iš Lietuvos didelės žmonių masės; bet pradėt reikia skubotai, kad pirmasai negausus branduolys kiek galima anksčiau įsigyventų ir paruoštų dirvą jau didesnei žmonių srovei, kuri gali kartais netikėtai prasiveržti iš Lietuvos, kaip tai buvo jau 1927 m.

5) Pagal numatytos kolonizacijai vietos savybes reikia iš anksto paruošti ir keletą reikalingiausių išmokslintų vadų: agronomą, gydytoją, mokytoją, kunigą, architektą ir pakankamą kiekį meisterių, amatninkų ir prekybininkų.

6) Kolonistai išleidžiami tik pagal tam tikros atrankos dėsnius ir bent kiek teoretiškai paruošti naujoms gyvenimo ir darbo sąlygoms.

7) Įvairių kraštų kolonizacijos eiga rodo, kad naujose, dar nekultyvuotose žemėse pirmuosius kelerius metus gyvenimas esti sunkesnis ir reikalauja daug didesnio jėgų įtempimo, negu senoje tėvynėje. Tad lengvo gyvenimo ieškotojai netinka naujoms provincijoms ir naujiems miestams kurti. Šie didingi žygiai ig bet kurios tautos reikalauja pačių drąsiausių ir energingiausių sunų. Štai kodėl asfaltuotų gatvių, patogių butų ir kinematografų išlepinti dabartinės Anglijos, Vokietijos ir Prancuzijos bedarbiai nebetinka tolimų kraštų kolonizacijai, nors jų vargingesni protėviai sukurė svetimuose kontinentuose labai didelius dalykus.

8) Į iš vargo ir skurdo ištrauktus Lietuvos darbininkus reikia žiurėti kaip į geriausius aktorius kolonizacijos arenoje, jeigu tik jie yra sveiki, laisvi nuo alkoholizmo ir turi gerą, sąžiningą ir nusimanančią vadovybę. Tad žemos Lietuvos gyvenimo normos nėra kliutis kolonizacijai, bet greičiau pagelba.

Visa tai turint galvoje, Draugija Užsienio Lietuviams Remti drąsiai galėtų imtis pirmosios iniciatyvos paruošt **pirmąjį kolonizacijos planą** ir sudaryti naujos kolonijos branduolį. Ir jei tik vieta bus tinkamai parinkta ir jei atsiras darbui atsidavusi nusimananti vadovybė, tai galima butų net spėti, kad iš mažo branduolio laisvoje erdvėje per ilgesnį laiką išaugs antra Lietuva, kaipo musų kulturos ir tautinių jėgų rezervas. Ta antroji Lietuva greičiausia turės likti mažiau ar daugiau savarankiška provincija po svetima vėliava, bet tai dar nekliudys dviem lietuviškoms teritorijom nuoširdžiai draugauti, bendradarbiauti ir nelaimėse prisigelbėti.

Pati didžiausia kolonizacijai kliutis — tai stoka pinigų. Bet šitas klausimas tektų rišti tik jau turint prieš akis tam tikrą teritoriją ir žinant jos ukišką aplinkumą ir stambiąsias problemas. Manytume, kad jau ateina laikas musų tautai ryžtis nugalėti ir stambias kliutis ir iš savo žodyno išbraukti dejavimo žodžius.

Jaunosios kartos turi įsipareigoti įgyvendinti drąsiausias tautos svajones ir varguose patirti nemirtingą džiaugsmą, laimėdamos kulturai ir jaunai Lietuvai naujas erdves. Tikėkime, kad platesnės erdvės orizontai praplės ne tik musų pragyvenimo šaltinius, bet pagilins ir atvers naujas lietuviškos kurybos versmes.

*) Lietuvos vid. met. temperatura svyruoja tarp 6o ir 7oC.

2) V. Stefansson. Neuland im Norden. Leipzig, 1928 (vert. iš anglų klb.).

3) L'Afrique champ d'expansion de l'Europe, Paris, 1933, 270 pusl.

Jusų Testamentas

Testamentas, perėjęs laiką, gali buti blogesnis negu visai be testamento, pagal Jusų šeimynos nuomonę. Kiekvienas vyras ar moteris turėtų turėt atitinkamą laiku legališką testamentą pagamintą advokato.

Kaipo testamento vykdytojas, Worcester County Trust Company pagelbėjo sutvarkyti daug svarbių palikimų Worcesterio Apskrityje.

Musų kredito skyriaus valdininkai yra prisirengę suteikt savo patyrimą ir žinojimą apie palikimų problemas, kada prisirengiat ateičiai. Galima Jums patiems arba jusų advokatui bile kada pasinaudot ir atsikreipt pasitarimui.

OLDEST TRUST COMPANY IN MASSACHUSETTS

WORCESTER COUNTY TRUST COMPANY

Trust Department Offices

344 Main Street, Worcester 533 Main Street, Fitchburg

NAUDOKIS ŠIAJA PROGA

Prisiųsk mums $2.00

O gausi 400 puslapių knygą

20 AMŽIAUS KARAS

Audimo apdaruose, vertės $1.00

Ir prie tos dar $4. vertės kitokių knygų

ir visos skirtingos

Apie Politiką, Ekonomiją, Sociologiją, Istoriją, Apie Pasaulinį karą; taipgi ton sąskaiton įeina įvairios pasakos, belitristika, poezija, juokai, sapnininkas, kiromantija, monai ir visokios kitokioos čia nesužymėtos knygos, kurias galima įsigyt šiame knygų išpardavime.

Įdėk konvertan $2.00 ir pasiųsk žemiau pažymėtu adresu, o mes pasistengsim tuojau pasiųst $5.00 vertės knygų išskaitant persiuntimo lėšas.

Amerikos Lietuvis

10 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Istorija Tik 25 centai

Visų trumpiausią Lietuvos Istoriją yra parašęs buvęs "Vienybės" redaktorius, dabartinis Lietuvių Radio programos vedėjas New Yorke, Jonas Valaitis. Ta Istorija parašyta 1933 metais ir pardavinėta po 25 centus. Jos jau maža beliko neišparduotos, gi ją dabar parduodam tik po 25 centus. Taigi, kiekvienas lietuvis ją įsigykite. Ją perskaitysite per pusvalandį. Kadangi ji labai aiškiai parašyta, per tą laiką patirsite svarbiausius Lietuvos įvykius. Taupink pinigus į laiką!

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St. Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. $1.50 | In Foreign Countries 2.00
One half year ..... 1.00 | Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. $1.50 | Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Pusei metų ..... 1.00 | Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

ANTI-LIETUVIŠKA PROPAGANDA RYŠIUM SU KLAIPĖDOS RINKIMAIS

Ryšium su įvykusiais rugsėjo mėn. 29 d., rinkimais Klaipėdos Krašte, Amerikos spauda teikė apsčiai žinių apie tą, kas buvo daroma ir kalbama del tų rinkimų, kaip Lietuvoje taip ir Vokietijoje. Yra džiuginantis dalykas, kad Amerikos spaudos atstovai, gyveną Europos centruose, ypač Vokietijoje, savo pranešimuose tiksliai komentavo vokiškos priešrinkiminės propagandos pareiškimus, neimami juos už gryną tiesą, bet kaipo tendencinę propagandą, turinčią savo egoistinius tikslus.

Vokiškos propagandos pagrindinis tikslas: kad vokiečiai laimėtų Klaipėdos rinkimus ir kad tuomi parodytų, jog Klaipėdos Kraštas yra "vokiškas" ir todel eventualiai turėtų Vokietijai priklausyti.

Kai kurie tos vokiškos propagandos tvirtinimai yra paprastas faktų ignoravimas arba jų iškreipimas. Į tuos čia ir skaitome reikalinga atkreipti bešališką visuomenės atydą.

1. Berlyno propagandos sferos yra tarp ko kito pareiškusios: "Germany ceded Memel to the guaranteeing powers, but not to Lithuania".

Prie šios progos reikalinga prisiminti Sekciją (Memel) Article 99 Versalio Taikos Sutarties, kame buvo taip pasakyta:

"Germany renounces in favor of the Principal Allied and Associated Powers all rights and title over the territories including between the Baltic, the north-eastern frontier of East Prussia, as defined in Article 28 of Part II (Boundaries of Germany) of the present Treaty, and the frontier between Germany and Russia.

"Germany undertakes to accept the settlement made by the Principal Allied and Associated Powers in regard to these territories, particularly in so far as concerns the nationality of the inhabitants".

Iš tos citatos paskutinio posmo seka, kad Aliantai (Anglija, Francuzija, Italija ir Japonija), perduodamos 1924 m. Klaipėdos Krašto suverenumo teises Lietuvai, turėjo pilną teisę tą daryti, Vokietijos nuomonės nesiklausdami, nes Vokietija, kaip ankščiau nurodyta, iš anksto buvo davusi savo sutikimą "to accept the settlement made by the Allies" — priimti Aliantų padarytiną patvarkymą. Taigi dabar Vokietija neturi pagrindo sakyti, kad ji "Klaipėdos Lietuvai neperleido".

Priežastis dėl kurios Klaipėdos Kraštas buvo 1919 metais atskirtas nuo Vokietijos vokiečiams yra taipgi gerai žinoma: Aliantai 1919 m. birželio mėn. 16 d. taip atsakė Vokiečių Delegacijai:

"the region in question has always been Lithuanian; the majority of the population are Lithuanian in origin and language; the fact that the town itself is in great part German would not justify the maintenance of this region under German sovereignty, particularly in view of the fact that the port of Memel is the sole maritime outlet for Lithuania. It has been decided that Memel and the neighbouring region should be handed over to the Allied and Associated Powers because the status of the Lithuanian Territory is not yet determined".

"The Allied and Associated Powers reject the suggestion that the cession of the district of Memel conflicts with the principle of nationality. The district in question has always been Lithuanian; the majority of the population is Lithuanian in origin and speech; and the fact that the city of Memel itself is in large part German is no justification for maintaining the district under German sovereignty, particularly in view of the fact that the port of Memel is the only sea outlet for Lithuania".

2. "The Associated Press" 21 d. šio rugsėjo mėn. iš Berlyno pranešė, kad tulas vokiečių propagandos šulas šitaip pareiškęs: "Lithuania has disqualified from 6,000 to 10,000 Germans in an attempt to gain a majority in the election. The Germans thus far have held an overwhelming majority in the Legislation as more than 90 per cent of the residents of Memel are Germans".

Kada Aliantai atskirė Klaipėdos Kraštą nuo Vokietijos 1919 metais, kad tą kraštą vėliau atiduoti Lietuvai, tai kaip pirmiau minėta, jie rėmėsi to krašto gyventojų tautybe, pareikšdami kad, "the majority of the population are Lithuanian in origin and language". Tai sakydami jie rėmėsi ne Lietuvos statistikos žiniomis, bet vokiečių statistikos oficialiais šaltiniais. Oficialė vokiečių statistika už 1905-1907 m, "Gemeindelexikon fur die Provinz Ostpreussen. Auf Grund der . Materialien der Volkszahlung vom 1 Dezember 1905 Statistischen Landesamte. Berlin. 1907". — imant dabartinį administracinį Klaipėdos Krašto padalinimą, rodo:

Klaipėdos mieste:		
lietuviškai kalbančių	3,993	arba 13,9%
vokiškai kalbančių	24,086	
išviso gyventojų	30,052	
Klaipėdos apskriytje:		
lietuviškai kalbančių	22,286	arba 72,5%
vokiškai kalbančių	7,904	
išviso gyventojų	30,966	
Šilutės apskrityje:		
lietuviškai kalbančių	21,841	arba 59,2%
vokiškai kalbančių	14,358	
išviso gyventojų	37,496	
Pagėgių apskriytje:		
lietuviškai kalbančių	19,946	arba 49,3%
vokiškai kalbančių	20,595	
išviso gyventojų	41,956	
Visame Klaipėdos Krašte:		
lietuviškai kalbančių	68,076	
vokiškai kalbančių	66,943	
išviso gyventojų	139,770	

Betgi vokiečių-evengelikų parapijinis Almanakas 1912 metų parodo, kad visame krašte buta 139,605 gyventojų-evengalikų, jų tarpe lietuviškai kalbančių 72,110 arba 51,7%.

Tos vokiškos skaitlinės parodo, betgi tik "lietuviškai kalbančius". Bet rasiniai imant, lietuvių skaitlius neabejotinai buvo didesnis, negu originaliai lietuviškas Klaipėdos Kraštas nuo XIII amžiaus buvo vokiško ordeno užkariautas ir per keletą šimtmečių buvo vokietinamas.

Dabartinis rasinis Klaipėdos Krašto sąstatas yra žymiai pasikeitęs, nes dėl Klaipėdos atskyrimo nuo Vokietijos, daugelis vokiečių apleido tą kraštą, o lietuviškas elementas padidėjo naujai ten apsigyvenusiais lietuviais, kurių tarpe randasi ir iš Amerikos grįžusių.

Sulyg Lietuvos oficialės 1925 m. statistikos: visame Klaipėdos Krašte gyventojų buvo 141,645, jų tarpe lietuvių 50,8%, vokiečių 43,8%, visų kitų 5,4%. Gi 1932 metais, pilietybės optacijai pasibaigus, lietuvių skaitlius, imant etnografiškai, pakilo iki 58%, o vokiečių sumažėjo iki 38%, o ne pakilo iki 90%, kaip kad vokiečiai tvirtina. Yra betgi tiesa, kad vokiečiai pirmuose keturiuose Klaipėdos krašto rinkimuose turėjo savo šalininkų didžiumą: iš 29 legislaturos atstovų vokiečių partijos laimėjo 19 vietų, lietuvių tautinė grupė gavo tik 5 vietas. Bet tai dar nereiškia, kad tie 19 atstovai buvo tikri vokiečiai; jų tarpe buvo keletas lietuvių, kurie tulais savo išrokavimais ėjo su vokiečiais. Kai iki šiol vokiečių kandidatai laimėdavo rinkimuose, tai yra tam daug priežasčių: grąsinimai iš Berlyno, smarkiausia atvira ir slapta agitacija nežinia kieno lėšomis, Klaipėdos ukininkų išskolinimas Vokietijos bankams, — yra svarbiausios vokiečių laimėjimo priežastys.

Kas dėl vokiečių propagandos įtarimo, buk Lietuva neteisėtai eliminuosianti tulą vokiečių rinkimų skaitlių ir importuosianti lietuvių balsuotojų iš Didžiosios Lietuvos, tai tas yra grynas prasimanymas. Lietuvos Vyriausybė davė oficialų užtikrinimą Klaipėdos Konvencijos signatarams (Anglijai, Francuzijai ir Italijai), kad L i e t u v a griežtai dabos, kad ateinantieji rinkimai įvyktų sulyg Klaipėdos Konvencijos nuostatų.

Seniau paskelbtas rinkimų įstatymų pakeitimas, kad organizacijos nariai, respublikos teismo rasti kaltais konspiravę prieš Lietuvos teritorijos neliečiamybę, negali buti renkami atstovais, yra visame pasaulyje praktikuojamas dalykas. Tas rinkimų patvarkymas liečia tik mažą asmenų grupę, kuri buvo gavusi neteisėtai Lietuvos pilietybės pripažinimą ar turėjo ryšį su Neumano ir Sasso bylos pasekomis. Jei dėl to kiltų tarpe interesuotų valstybių nuomonių skirtumas, tai, einant esančiomis sutartimis, klausimas butų sprendžiamas Tarptautinio Teismo Tribunole.

Lietuvai Klaipėdos rinkimai yra svarbūs ne tam, kad "parodyti", jog Klaipėdos Kraštas yra lietuviškas, bet ypač tam kad nuraminti tą kraštui kenksmingą įtempimą, susidariusį del svetimos propagandos.

Lietuvos Žmogus

PRALEISKITE ILGUS RUDENS IR ŽIEMOS VAKARUS NAUDINGAI - SKAITYDAMI ŠIĄS ĮDOMIAS KNYGAS PRISIŲSTAS KĄ TIK IŠ LIETUVOS

Vaikų Auklėjimo Vadovėlis Motinoms	35c
Aukso Knygelė, Apie Mandagumą Vyrams	35c
Geografija: Azija, Amerika, Australija, Afrika	$1.40
Pasakojimai Iš Gyvulių Gyvenimo	$1.00
Laiškai Busimąjai Sužadėtiniai	75c
Dramblys Karis, (Mukerdži)	$1.00
Šešėlių žmonės, Sacchetti	50c
Meilės Prakeiktos Sielos	75c
Špionažo Paslaptys, (1914 — 1918 m.)	75c
Mokslo Pasakos Ir Pasakojimai	$1.00
Pirmieji žmonės Mėnulyje	$1.40
Juros Vilkai, 2 Tomai	$1.50
Aistrų Kova	50c
Snaudžiantis Milžinas	$1.40
Paslaptingas Radinys, Nikas Karteris, 63 pusl. knygelė	35c
Rudolfo Valentino Gyvenimas, E. Ramond	50c
Kaip Apsisaugoti Nuo Ligų, Dr. E. M. Geravičius	50c
Į Aukso šalį, Joseph Spillman, S. J.	50c
Pilsudskis, Aldanavo	50c
Žydų Rinktinės Apysakos, Vertimai	$1.00
Dubrovskis, Puškino	50c
Mėlynoji Ranka, E. Wallace	$1.00
Zuzi Soka, A. Narkevičius	$1.00
Durys Su Septyniais Užraktais, E. Wallace	$1.00
Dvasios ir žmonės, Z. Lagerloff	50c
Raudonasis Ratas, Edgar Wallace	75c
Šarunas, B. Sruoga	45c
Žaliasis Miestas, P. Mašioto vertimas	60c
Juodoji Knyga	$1.00
Šventoji Gėlė, J. Kazėno vertimas	$1.00
Canterville Vaiduoklis, J. Jablonskio vertimas	35c
Saulės Sunus, J. London	50c
Nepaprasti Nuotikiai Arsenijaus Lupino Auksinis Trikampis	50c
Vagis Džentelmenas A. Lupenas	75c
Esmaičio Sakalėlis, 1928 m. laida	$1.00
Esmaičio Sakalėlis, 1929 m. laida	$1.25
Spindulėlis, Skaitymai mokiniams	75c
Negyvoji Gamta — Oras — Vanduo — žemė	35c
Arsenijus Lupenas Prieš Sherloką Holmes	75c
Pamokslai Idėjos Broliams	25c

NAUJI TEATRU VEIKALAI

1. Lietuviškos Vestuvės, V. Galinaitis — 2 Veiksmų, 4 paveikslų vaizdas	50c
2. Šėtono Karalystė, P. Vladimirovas, Dviejų Vaizdų Pasaulinė Tragedija	50c
3. Perkunija, A. Ostrovskio — Penkių Veiksmų Drama	50c
4. Tėviškė, 3 Veiksmų Tragedija, A. K. Puidos vertimas	50c
5. Dramos, A. K. Puida	$1.00
6. Mano Taurė, P. Vaičiunas	50c
7. Vaikų Džiaugsmai: "Už Vilnių"; "Į Mokyklą"; "Neklauzada Kazytė"; "Mokytojo Varduvės"; "Močiutės Dovanėlė	50c
8. Potašas ir Perlamutras	50c

Kreipkitės

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

PERTVARKYMAS LIETUVOS MINISTERIŲ KABINETAS

Rugsėjo 6 d. Ministeris Pirmininkas Juozas Tubelis, Respublikos Prezidentui įteikė Ministerių Kabineto atsistatidinimo pareiškimą. Respublikos Prezidentas A. Smetona priėmė Kabineto atsistatidinimą ir naują Kabinetą pavedė sudaryti ligšioliniam Ministeriui Pirmininkui, Juozui Tubeliui. Tą pačią dieną Tubelis Respublikos Prezidentui pristatė patvirtinti naują Ministerių Kabinetą tokia sudėtimi:

Ministeris Pirmininkas ir Finansų Ministeris — Juozas Tubelis:
Teisingumo Ministeris — Stasys Šilingas;
Užsienių reikalų Ministeris — Stasys Lozoraitis;
Vidaus Reikalų Ministeris — gen. ltn. Julius Čaplikas;
Krašto Apsaugos Ministeris — gen. Petras Šniukšta;
Žemės Ukio Ministeris — Stasys Putvinskis;
Švietimo Ministeris — prof. Juozas Tonkunas;
Susisiekimo Ministeris — inž. Jokubas Stanišauskas;
Valstybės Kontrolierius — inž. Konstantinas Šakenis.

Respublikos Prezidento aktu Ministerių Kabinetas šia sudėtimi patvirtintas.

Vos sudaręs naują Kabinetą, Ministeris Pirmininkas J. Tubelis spaudos atstovams pareiškė:

— Mintis pertvarkyti ministerių Kabinetą yra kilusi šį pavasarį. Todėl šis pertvarkymas nėra nelauktas daiktas. Klystų, kas sakytų, kad čia yra atsiliepę apgailėtini pastarųjų dienų įvykiai.

— Ar persitvarkęs Kabinetas laikysis tos pačios linkmės vidaus ir užsienių politikoje, ar ją keis? — buvo paklaustas spaudos atstovų.

— Palikus tai pačiai vadovybei, negali keisti jos linkmę. Linkmė turi buti lietuviška, svetimų įtakų nepaveikiama. Jąja einant, bus toliau atsidėjus telkiama ir auklėjama vieninga, atspari tauta ir tvarkomas jos ukis šiam laikui atitinkamomis sąlygomis. Šiam Kabinetui teks ypatingai padirbti, kad butų galutinai sutvarkyti ir įgyvendinti pagrindiniai šalies įstatymai ir parengtas įstatymas tautos atstovybei rinkti.

— Ką, Pone Ministeri Pirmininke, galėtum pasakyti apie ukininkų reikalus?

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo DR. S. BIEŽIS, gydytojas ir chirurgas, Chicago

TĖVŲ DĖMESIUI

Vargu butų galima rasti šeimą, kuri nemylėtų savo vaikų, nelinkėtų jiems viso geriausio. Šituo sumetimu tėvai juos siunčia į mokyklas, kurių sezonas jau prasideda. Jie buna švariai, gražiai aprengiami ir knygas nešini atsisveikina su savo mylimais tėvučiais. Tai gražu pažiurėti. Juk tai tautos ateitis, tai tėvų paguoda. Šis reginys sudaro tik paviršutinį vaizdą, gi tikrasis paveikslas gludi jų sveikatoj. Tik sveiki vaikai gali turėti reikiamą pasisekimą mokykloje ir, bendrai, gyvenime. Ir tik iš sveikų vaikų tegali tauta tikėtis geros ateities, o tėvai jais pasididžiuoti.

Kad vaikas šiaip taip gali žaisti ir mokyklą lankyti, tas dar anaiptol nepažymi jo sveikatos stovio. Yra daug mažesnių trukumų, kurie žymiai sulaiko normalį išaugimą kaip fizinių, taip ir protinių atžvilgiais. Tokie trukumai, jei laiku pastebiami, dažniausiai lengvai buna pašalinami. Užtat, kiekvieno vaiko sveikata turi but bent sykį į metus patikrinta, t.y., vaikas turi buti gydytojo nuodugniai išegzaminuojamas.

Jei vaikas neužtektinai sveria, pablyškęs, nevalgo kiek reikia, tai yra ženklas, kad kas nors su juo negerai. Jei tokiuose atsitikimuose priežastis nepašalinama, tai jau jis neišaugs į stiprų vyrą ar moterį. Jam progų gyvenime mažai tebus, už ką greičiausia tėvams rugos, kad nesirupino jo sveikata.

Sakysime, vaikas dažnai slogas-šaltį pagauna, miegodamas per burną kvepuoja, ausys kartas n u o karto skausta ir menkiau už kitus girdi, buna piktas, neklusnus. Visa tai dažniausia paeina nuo sugedusių tonsilų ir peraugusių adenoidų. Jam mokslas nesiseka, mokytoja dažnai bara, nes ne viską girdi kaip reikia: vaikai jį pešioja, tyčiojas ir nenori su juo žaisti. Tėvai dažnai visai be reikalo jį bara ir net muša, vienok tas nei kiek jo nepataiso. Tokio vaiko reikia galėtis ir gydyti, nes jis serga. Pašalinimas tonsilų ir adenoidų tokiame atsitikime vaiką pilnai pagydys ir padarys jį normaliu.

Kartais vaikai netik nemėgsta skaityti, bet ir į mokyklą labai nenoromis eina. Žinoma, jam mokslas labai nesiseka. Tėvai aimanuodami skundžiasi, kad turi labai negabų vaiką. Gi tikroji priežastis, tai matymo trukumas, kurį pašalinus tinkamais akiniais, vaikas staiga pasidaro gabus, gyvas ir noriai bėga į mokyklą. Mat, akiniai jam naują pasaulį atidaro, nes jis jau viską mato, kaip reikia.

Sugedę, išpuvę dantys netik veido išžiurą sugadina, bet ir sistematiškai labai daug pakenkia. Yra labai didelė klaida guostis, kad kiti, geresni dantys išdygs. Čia jusų dentistas daug jam sveikatos sutaupys ir jį laimingesniu padarys.

Visiems trukumams čia nėra vietos. Suminėjau jų tik keletą, kad atkreipus tėvų dėmesį, nes tai neapsakomos svarbos vaikų gerovei. Reikia aiškiai suprasti, jog tai yra tėvų tiesioginė pareiga išauginti savo vaikus taip sveikais, kaip aplinkybės leidžia. Nuodugnus jusų šeimos gydytojo egzaminavimas vaikų žymiai prisidės pasiekti šio tikslo.

— Daug ką galima butų pasakyti, bet išeitų ilga kalba. Šiuo tarpu tegaliu tiek pareikšti: įvairūs lapeliai, ukininkų vardu parašyti, yra nė ukininkų įkvėpti. Bet pačių ukininkų pageidavimuose yra nemaža sveikų minčių, kurias galima ir reikia vykdyti. Vyriausybė gyvai rupinsis kaimo reikalais.

— Kokios Tamsta, Pone pirmininke, esi nuomonės dėl musų lito?

— Dėl jo esu tokios nuomonės, kokios visuomet esu buvęs, pastovumas pinigo yra musų viso gyvenimo pastovumas, ir todėl lito vertė turi likti pastovi.

Kaip matome naujai sudarytame ministerių Kabinete yra du nauji ministeriai: vidaus reikalų ir žemės ukio. Ligšiol vidaus reikalų ministeriu buvo pulk. St. Rusteika, dabar gen. J. Čaplikas. Žemės Ukio ministeriu buvo agr. J. Aleksa; dabar agr. St. Putvinskis.

KAS YRA NAUJIEJI LIETUVOS MINISTERIAI

Kaip žinoma, rugsėjo šeštą dieną atsistadino du Lietuvos ministeriai: vidaus reikalų ir žemės ukio. Vidaus reikalų ministeriu buvo ligšiol pulk. Steponas Rusteika. Jis ministeriavo apie 5 metus be pertraukos. Žemės ukio ministeriu nuo 1926 m. gruodžio 17 d. visą laiką buvo agronomas Jonas Aleksa. Dabra pulk. Rusteiką pakeitė generolas Julius Čaplikas, o agr. Aleksos vieton nauju ministeriu paskirtas Stasys Putvinskis. Čia trumpai pažymėsime, kas yra naujieji Lietuvos ministeriai.

Generolas Julius Čaplikas

Gimė 1888 metais gegužės mėn. 20 d. Alytaus apskr., Merkinės valsčiuje, Ryliškių kaime. Aukštesniuosius mokslus ėjo Petrapilyje. Didžiojo karo metu baigė karo mokyklą, o 1930 metais išėjo aukštuosius Vytauto Didžiojo Karininkų kursus.

Kuriantis Lietuvos kariuomenei, gen. Čaplikas 1918 m. lapkričio mėn. 18 d. į ją įstojo savanoriu. Netrukus jis buvo paskirtos pirmojo pulko vadu, o 1919 metų pabaigoje jis vadovavo Ukmergės batalijonui. Apie dvejus metus jis vadovavo kitiems Lietuvos kariuomenės pulkams. Dalyvavo kautynėse su lenkais ir bolševikais. Aprimus Lietuvos laisvės kovoms, gen Čaplikas iš kariuomenės pasitraukė ir apie 5 metus išbuvo atsargoje. Tuo metu jis buvo Trakų ir Kauno apskrities viršininku. Tačiau 1928 metais jis vėl sugrįžo į kariuomenę ir 6 metus buvo antrojo pėstininkų pulko vadu. 1934 m. liepos 11 d. jis buvo paskirtas antrosios pėstininkų divizijos vadu ir Kauno įgulos viršininku. Tas pareigas ir ėjo, kol buvo paskirtas vidaus reikalų miisteriu. Į generolus Julius Čaplikas buvo pakeltas šių metų vasario mėn. 16 dieną.

Stasys Putvinskas

Yra plačiai žinoma Lietuvos mylėtojo ir šaulių sąjungos įkurėjo Vlado Putvinskio vyriausias sunus. Jis gimė 1997 metais, Šiaulių apskrityje, Šaukėnų valsčiuje, Šilo — Pavėžupio dvare. Iš pradžių mokėsi namieje, paskui išėjo Liepojos komercinę mokyklą ir Vilniaus gimnaziją. Paskelbus Lietuvos nepriklausomybę ir tėvui grįžus iš Rusijos, jis 1919 metų pradžioje įstojo savanoriu į vos besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Baigęs karo mokyklą karininko laipsniu, buvo paskirtas į pirmą gusarų pulką. Einant Lietuvos laisvės kovoms, jis dalyvavo mušiuose su lenkais ir bolševikais.

St. Putvinskis iš kariuomenės pasitraukė ir grįžo į ukį. Tais pačiais metais išvyko studijuoti agronomijos į Halės universitetą, Vokietijoje. Išklausęs agronomijos kursą grįžo į Šilo-Pavėžupio dvarą, kur gyveno ir dirbo iki šiol, rupinosi pagerinti savo ukį ir labai išplėtė jau tėvo užvestą žuvininkysę. Kartu uoliai dalyvavo visuomeniniame ir savivaldybių gyvenime. St. Putvinskis yra Šiaulių VII-tos šaulių rinktinės valdybos vice pirmininkas ir 1 šaulių batalijono vadas, Šaukėnų valsčiaus tarybos narys, Šiaulių apskrities tarybos pirmininkas, žemės rumų ukio valdybos vicepirmininkas, galvijų kontrolės ir auginimo sąjungos pirmininkas ir daugelio kitų organizacijų ir draugijų narys. Tsb.

TARP SCILOS IR CHARIBDOS

(Tarpe Dviejų Pavojų)

Kaip žinoma, T. S-gos Taryba rugpiučio mėn. 4-tą d. nutarė rugsėjo 4 d. posėdyje "visais atžvilgiais ir iš visų pusių ištirti" Italijos Abisinijos santykius. Toks nutarimas buvo padarytas atsižvelgiant į anglų nusistatyną. Balsuojant jį, italų delegatas baronas Aloisi susilaikė nuo balsavimo. Iš to buvo daroma išvada, kad Italija nedalyvaus šiame Tarybos posėdyje, kuriame turi buti svarstomas visas ginčas. Dar neseniai laikyta daugiau kaip abejotina, kad Italija dalyvautų šiame posėdyje. Tačiau Lavalis padarė visas pastangas gauti Mussolinio pasižadėjimą, kad Italijos delegacija tikrai atvyks rugsėjo 4 d. į Ženevą. Ir tikrai, italai neboikotavo dabartinio Tautų S-gos Tarybos posėdžio.

Abisinijos byla Ženevoje atrodo visai nesunki... žiurint iš tolo.

Ir Italija ir Abisinija yra Tautų S-gos nariai. Italai kėsinasi į Abisinijos nepriklausomybę. Pagal Tautų S-gos pakto 10 str. jos nariai privalo neleisti italams užpulti etiopus, o taip pat privalo eiti pastariesiems į pagelbą, jeigu italai, nepaisydami Tautų S-gos įsikišimo, vis delto pultų juos.

Byla tačiau yra daug painesnė, kai pasižiuri į ją iš arti. Pirmučiausia del to, kad italai yra gavę 1915 m. balandžio 26 d. Londono sutartimi su Anglija ir Prancuzija pažadą, kad už tai, ką italai dalyvaus anglų ir prancuzų pusėje didžiajame kare, Paryžius ir Londonas nesipriešins Italijos ekspansijai Afrikoje; be to, tos sutarties 13 straipsnyje yra įsakmiai nurodyta Abisinija, kaipo tos ekspansijos sritis. Taip pat Lavalis š. m. sausio mėn tvirtai pažadėjo Mussoliniui, kad Prancuzija laikysiantis tos sutarties nuostatų. Už tai gavo Romos politinio ir militarinio bendradarbiavimo su Paryžiumi ir Belgradu pažadą.

Be to, 1923 m. rugsėjo 28 d. Abisiniją priimant į Tautų S-gą buvo didelių abejojimų, ar ji atitinka Tautų S-gos pakto 1 str. sąlygas. Tada buvo nurodoma, kad ji esanti permažai civilizuota ir kad dar tebėra vergija Etiopijoje, o del to ji nesanti verta sėdėti Ženevos rumuose civilizuotų tautų tarpe. Padėtis Abisinijoje nepasikeitė iki šiol. Ir italų delegacija, be abejo, sugebės įrodyti Tautų S-gai, kad Etiopija kaip buvus tebėra barbarų šalis. Iš to, ką yra pasakęs Mussolini, galima spręsti, kad italai turi labai daug medžiagos Abisinijai sukompromituoti. Neveltui Duče neseniai pareiškė išgarsėjusiam Daily Mail korespondentui Wardui Price: "Savo įrodymus mes paremsime Tautų S-goje dokumentais ir fotografijomis. Tarp ko kito, pasiųsiu į Ženevą dėžę knygų, kurių tarpe yra ir ministerio Johno Simono žmonos knyga, vaizdžiai parodanti abisiniečių barbariškumą ir vergiją. Kai Tautų S-ga ištirs tuos įrodymus, paklausiu ją, ar ir toliau ji mano laikyti Italiją lygiomis su Abisinija. Europos valstybės turi pasekti Jungtinių Valstijų pavyzdžiu ir palikti Italiją ramybėje, kad ji įvykdytų misiją Etiopijoje".

Susirupinimas Ženevoje yra visai suprantamas. Jeigu butų Abisinijos byloje pasielgta tiksliai pagal Tautų S-gos paktą, tada pasitrauktų iš S-gos Italija, o tai butų perdaug pavojinga Tautų S-gos ateičiai. Antra vertus, Tautų S-gos neveiklumas Italijos Abisinijos ginče arba aiškus išsižadėjimas savo pakto butų dar pavojingiau jai.

Yra vis delto praveriamas langelis Tautų S-gos pakte: galima "legalizuoti" karą pagal pakto 15 str. 7 §.

15 str. 7 § — tai tas garsusis "plyšys", pro kurį galima prakišti "teisėtą" karą. Jis numato, kad, jeigu Tautų Sąjungos Tarybos nutarimas, neskaitant ginčo dalyvių, nebutų padarytas vienbalsiai, tada susiginčijusieji gauna laisvas rankas.

Bet ir čia ne toks paprastas daiktas, kaip iškart atrodo. Kas gi drįstų imtis atsakomybę, kad nebutų vienbalsiai nutarta? Tatai butų labai sunku padaryti. Atsklęsti 15 str. 7 § sklendes balsuojant Tautų S-gos Taryboje vienam kuriam kitaip negu visi reikštų tą patį, ką atvirai iššaukti italus kariauti ir užkariauti Abisiniją. Del to butų ypatingai sunku suprasti valstybę, kuri ryžtųsi pasiimti atsakomybę už tikrai įvyksiantį karą, kurio net negalima numatyti kaip plačiai jis gali išsiplėsti.

Net jeigu pavyktų italams prasiverti tą langelį T. S-gos pakte, tai pagal tą patį paktą jie galėtų pradėti karo veiksmus tik už trijų mėnesių.

Kažin, ar Mussolini taip ilgai lauktų, praleisdamas progą pasinaudoti pasitaikiusiomis geromis klimato sąlygomis?

Tautų S-gos dabartinė padėtis iš tikro labai sunki — Sąjunga tikrai yra atsidurus tarp Scilos ir Charibdos. Del to nėra ko stebėtis, kad jos draugai dabar labai susirupinę. — L. A.

Parašė P. JURGĖLA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir musų tautai. Poezija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. KAINA $1.50, siunčiant paštu 1.65.

Reikalaukite:

Amerikos Lietuvis
14 VERNON STREET
Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA
SIUNČIA PINIGUS
– ir –
PARDUODA LAIVAKORTES
į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suieško Laivų Vardus, Kuriais Atkeliavot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kurią Šalį. Išaiškina Apštį Persiuntimui Daiktų Lietuvon.

Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu. Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą ji jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA
14 Vernon Street — Worcester, Mass

Kada Lietuviai Verkė

Lietuvis yra tvirto budo, kantrus, atkaklus ir drąsus. Bet kai kada jis buna ir jautrus — nepaprastai skaudųs įvykiai jo sielą giliai paliečia. Kiekvieno žmogaus gyvenime yra ir linksmų ir liudnų dienų. Labai retai kada ateina liudna diena, kai ima raudoti arba ašaromis apsilieja visa tauta. Ilgai neverkusi musų tauta graudžiai raudojo 1933 m. liepos mėnesio antroje pusėje. Tada lietuviai ašarojo ir giliai liudėjo, netekę dviejų savo tautiečių, kurie jiems buvo labai brangūs, nes aukojosi mylimos tautos gerovei, vienybei ir garbei. Tai du Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas. T o k i u vardu Petras Jurgėla parašė knygą, kuria susidomėjo plačioji lietuvių visuomenė. Lietuvos spauda labai aukštai įvertina šį veikalą, papuoštą 86 paveikslais ir patiekiantį daugybę reikšmingų faktų iš abiejų lakunų gyvenimo ir veikimo.

Lietuvos skautų organas Skautų Aidas 1935 m. gegužės 15 d. šiais žodžiais sutiko šį veikalą: "Labai graži ir mums brangi musų pirmojo skautijos kurėjo knyga apie du lietuvių tautos didvyrius Darių ir Girėną".

Lietuvos kariuomenės savaitraštis KARYS gegužės 2 d. pastebi: "Amerikos lietuvių rupesčiu yra išleista knyga SPARNUOTI LIETUVIAI DARIUS IR GIRĖNAS. Knygos turinys: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir musų tautai. Poezija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai. Knyga labai įdomi ir turtinga. Be to, ji išleista labdarybės tikslu. Padengus knygos išlaidas, pelnas skiriamas Čikagoj statomam Dariaus ir Girėno paminklui. Tie, kurie norės įsigyti šią įdomią knygą, prisidės dar ir prie kilnaus tikslo".

LIETUVOS UKININKAS gegužės 16 d. taip nurodė: "Tai įdomi ir brangi lietuviams knyga, nes joje smulkiai aprašytas musų didvyrių lakunų gyvenimas ir jų neužmirštamas žygis. Per visus 380 puslapių knygos kiekviena eilutė įdomi. Knyga gražiai išleista Amerikoje, gaunama ir Lietuvos knygynuose".

Taip aukštai įvertinta ir branginama knyga — albumas galima įsigyti musų redakcijoje už $1.50, o siunčiant paštu už $1.65.

BRONIS KONTRIM
Nekilnomąsis Turtas, Apdrauda, Vals. Įgaliotinis, Taikos Teisėjas
Visokios rušies apdrauda ir teisingas patarnavimas
598 E. Broadway — So. Boston
Tel. Sou Boston 1761
Res.: 120 Marine Rd., So. Boston
Namų tel.: Sou. Boston 2483-W

Atlieku Visokios Rušies
SPAUDOS DARBUS
Gražiai, Greitai, Žema Kaina
Konstitucijas, Mokesčių Knygeles, Tikietus, Plakatus, Laiškams antgalvius, Konvertus, Vizitines Korteles, Vestuvių užkvietimus, Languosna Kortas visokio didumo—7x11, 11x14, 9x22, 14x22, 22x28.
Išdirbu gražius sieninius Kalendorius
S. L. ZAPĖNAS
292 Lawrence St. — Lawrence, Mass.

J. Saladka
Užlaiko Geriausios Rušies Valgius
Kreipkitės
65 Concord St., Lowell, Mass.

KĄ SAKO AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTININKAI APIE LIETUVĄ IR JOS SPORTĄ

Apie mėnesį laiko paviešėję Lietuvoje, dalyvavę pirmoje pasaulio lietuvių sporto olimpijadoje Kaune, lenktyniavę su Lietuvos sportininkais, Amerikos lietuvių sportininkai rugsėjo 7-tą dieną iš Kauno, per Berlyną ir Paryžių išvyko į Jungtines Amerikos Valstybes. Tačiau du sportininkai — Savickas ir Knašas — taip susižavėjo Lietuva ir jos gyvenimu, kad visiškai pasiliko savo tėvų žemėje. Jie mano jau daugiau į Ameriką nebegrįžti.

Iš Kauno išvykstančius užjurių brolius sportininkus palydėjo gražus burys Lietuvos veikėjų, sportininkų ir naujų draugų. Išvykdamas atgal — Amerikos lietuvių sportininkų vadas J. Juška spaudos atstovams papasakojo savo įspudžius apie Lietuvą ir jos sportą.

Lietuva mums nepaprastai patinka. Čia taip ramu, toki geri, nuoširdūs žmonės, gamta savo grožiu mus visus žavėjo. Mes apvažiavome visą Žemaitiją, lankiamės miestuose ir kaimuose. Jusų žmonės gyvena kur kas geriau, negu mes vaizdavomės. Važiuodami į Lietuvą ir apie ją girdėję tik iš savo tėvų pasakojimų, manėme čia rasią tamsų, miurų, vargingą karštą. Tačiau taip manydami, skaudžiai apsirikome. Visur matome pažangą, žmonių šviesumą, kulturingą gyvenimą. Juk iš tiesų, dabar Lietuvos ukininkas gyvena neblogiau, negu Amerikos farmeris.

Ką Tamsta galėtum pasakyti apie Lietuvos sportą ir sportininkus? Jums, be abejo, teko su musų sportu bei sportininkais arčiau susipažinti ir palenktiniuoti.

Taip, Tamstoms žinoma, kad mes Lietuvoje turėjome visą eilę rungtynių. Kai kurias mes laimėjome, o kai kurias laimėjo Jusų sportininkai. Tai rodo, kad Jusų sportininkai, nors ir jaunos valstybės, sportas pastatytas reikalingoje aukštumoje. Pas Jus maž daug vienodai daroma pažanga visose sporto šakose. Bet iš visų skiriasi futbolas. Juk Jųs esate Pabaltijo valstybių futbolo čempijonai. Vadinasi, futbolo atžvilgiu, Jųs stovite aukščiau už latvius ir estus. Mums gražų įspudį paliko Lietuvos kuno kulturos rumai. Tai labai reikšminga Lietuvos įstaiga. Matyti, kad šių rumų pastangomis ir keliamas Lietuvos sporto lygis. Jusų sportininkai, kiek mums teko juos pažinti ir su jais rungtyniauti, yra stiprios jėgos. Po kurio laiko iš jų Lietuva susilauks gal ir pasaulinių garsenybių. Mes su kai kuriais Lietuvos sportininkais ne tik lenktyniavome, bet ir susidraugavome. Tai malonųs ir simpatingi žmonės. Mes visur jautėme jų nuoširdumą ir vaišingumą.

Kada dabar tikitės apsilankyti Lietuvoje?

Labai greitai. Gal ir ateinančiais metais. Jau du musų paliko visam laikui Lietuvoje. Ir mes po kurio laiko tą patį padarysime. Mes mažiau vaikščiosime į kinus ir kitas pramogų vietas, taupysime pinigus ir už juos vėl atvažiuosime į Lietuvą. Štai, musų Ema Šemaičiutė mano jau ateinančiais metais grįžti į Lietuvą, gal joje ir visiškai apsigyventi. Bendrai pasakius, mes raginsime visą Amerikos lietuvių jaunuomenę lankytis Lietuvoje, taip žavingoje ir simpatingoje žemėje. Šis musų apsilankymas mus dvasioje atgaivino ir mes pajutome, kad mumyse teka tikrai lietuviškas kraujas. Dabar mes visi Amerikoje didžiuosimės, kad esame nors mažos, bet garbingos lietuvių tautos žmonės — baigė J. Juška.

Išvažiuodama iš Lietuvos garsioji plaukikė Ema Šemaičiutė taip atsisveikino: "Per visą laiką, kurį aš praleidau Lietuvoj, galiu tikrai pasakyti, kad savo gyvenime tokių įspudžių nebuvau jautusi. Kaunas moderniškai įtaisytas, žmonės mandagųs ir malonųs. Visi mes, sportininkai, parvažiuosime 100% lietuviai. Šiandien atsiskirdama su Jumis, visų sportininkų vardu dėkoju už malonų musų priėmimą ir sakau sudiev Lietuvai". Tsb.

Kaip Buvo Ruoštąsi Klaipėdos Krašto Seimelio Rinkimams

Kaip jau žinoma, paskutinisis Klaipėdos krašto seimelis buvo paleistas gegužės mėnesį. Jis savo dienas baigė tylomis, niekieno negailimas ir geru žodžiu neminimas. Tai atsitiko del to, kad paskutinis Klaipėdos krašto seimelis neužsiėmė naudingais darbais, bet gubernatoriui ir direktorijai visados darydavo kliutis, jeigu matydavo, kad jų darbai kraštui yra naudingi. Suprantama, kad tokia krašto atstovybė jokios pagarbos negalėjo susilaukti.

Klaipėdos kraštas be seimelio buti negali. Juk krašto statute aiškiai nurodyta, kad seimelis yra butina autonominė įstaiga. Vadovaudamasis tuo statutu, gubernatorius paskelbė naujus seimelio rinkimus, kurie įvyko rugsėjo 29-tą dieną.

Seimelio rinkimai yra visos vietos visuomenės reikalas. Bet šiuo metu jais dar nedaug domimasi. Gi ankščiau, budavo, rinkimuose audra kyla tuojau, kai tik senasis seimelis išsiskirsto. Šį kartą žmonės rinkimų laukė gana ramiai. Šis seimelis buvo renkamas pagal naują įstatymą. Tą įstatymą ruošiant, buvo pradėję triukšmauti vokietininkai. Jie skleidė gandus, kad naujasis įstatymas suvaržys rinkimų laisvę. Tačiau jį paskelbus pasirodė, kad rinkikai ne tik nesuvaržomi, bet jiems duodama dar didesnė laisvė. Ankščiau rinkikai turėdavo balsuoti už atskirus kandidatų sąrašus, o dabar balsavo už sau tinkamus asmenis.

Naujo seimelio rinkimų reikalu buvo gana daug padaryta. Direktorija visą kraštą paskirstė į 75 rinkimų apylinkes. Yra sudaryta ir vyriausia rinkimų komisija. Tarp partijų, grupių ir atskirų piliečių, norinčių buti išrinktais į seimelį, šiuo metu ėjo pasitarimai. Lietuviškos organizacijos — visuomenės sąjunga, laukininkų centras ir darbininkų organizacija — eina į rinkimą, žadėdamos gyventojų tarpe žadinti valstybinės atsakomybės jausmą, pagarbą asmenims, kuriems tikrai rupi krašto gerovė, be to, lietuviškos organizacijos ieškos budų bei priemonių krašto ukiškai buklei pagerinti.

Vokietininkai ir vokiškosios partijos taipgi ruošiasi seimelio rinkimams. Tsb.

Užsienio Lietuvių Atsisveikinimo Vakaras Kaune

Po pirmojo pasaulio lietuvių kongreso, dalis užsienio lietuvių atstovų dar ilgesniam laikui liko Lietuvoje. Jie plačiai susipažino su kulturiniu, dvasiniu ir ukišku gyvenimu, Lietuvos didele pažanga ir kitomis gyvenimo sritimis. Tačiau ir jiems atėjo laikas vykti atgal į savo gyvenamas vietas prie tiesioginių darbų. Palikdami taip brangią tėvų žemę, užsienio lietuviai rugsėjo 3 dieną Kauno valstybiniame radiofone suruošė gražų atsisveikinimą vakarą.

Įžanginį žodį į visus Lietuvos radio klausytojus pasakė Draugijos užsienio lietuviams remti pirmininkas adv. Rap. Skipitis, kuris pažymėjo užsienio lietuvių karštą tėvynės meilę ir didelę troškimą visokios laimės Lietuvai — gimtajam kraštui.

Kalbėdamas "Draugo" redaktorius L. Šimutis pabrėžė, kad Amerikos lietuviai visuomet įtemptu dėmesiu seka įvairius Lietuvoje ir jautriai pergyvena visus Lietuvos laimėjimus ir pasisekimus. Amerikiečiai uolus Vilniaus vadavimo fronte, lygiai, kaip buvo uolus kuriant Lietuvos nepriklausomybę. Jis bus tol aktyvus, kol trispalvė vėliava suplėvėsuos Gedimino kalne. Vykstantiems į kongresą buvo labai įdomu pamatyti ir patirti, kaip Lietuva gyvena, nes tų žinių laukia šimtai tukstančių lietuvių. Parvykdami iš Lietuvos, tų malonių žinių parvešime. Be to, ir kongresas turi nemaža laimėjimų, kurie tik pradžiugins užsienių lietuvius, nes visi kongreso dalyviai nedvejodomi pasisakė už tautos vienybę.

Gal paskutinį kartą mano gyvas žodis skamba Lietuvos erdvėse, nes visi kongreso dalyviai grįžtame į savo gyvenamasias vietas misionieriauti lietuvių tautai. Atsigaivinome Lietuvos oru ir karžygių dvasia. Išvažiuodami pasižadame dar daugiau dirbti tėvynei ir tautai, kad ir musų vaikučiai kreiptusi į Lietuvos karžygius ir jiems reikštų pagarbą, eitų jų praskintais keliais. Sudiev. Tegyvuoja Nepriklausoma Lietuva ir vardan tos Lietuvos vienybė težydi, — baigė red. Šimutis.

Amerikos lietuvių moterų Birutės draugijos atstovė p. Bijauskienė pirmą kartą pamatė Lietuvą. "Ar atsirasiąs tokių gabumų žmogus, kuris parvykęs į Ameriką galėtų papasakoti visa gera, ką Lietuvoje patyrė? Valstybės organizavimo darbas varomas dideliu pasiryžimu ir atsidavimu. Visur šviesa ir pažanga". — pasakė p. Bijauskienė.

Amerikos lietuvių advokatų sąjungos atstovas advok. J. Grišius sujaudintas pasakoja, kad pirmomis dienomis pajuto, esąs tikroje tėvynėje, kurią ankščiau pažinęs tik skaitydamas jos istoriją ir sekdamas jos gyvenimą spaudoje. Kreipdamasis į moksleiviją, į tėvynės ateities žmones, ragina buti tvarkingais ir tėvynę mylinčiais gyventojais ir neužmiršti išeivių.

Amerikos lietuvių sportininkų vardu teisininkas J. Savickas pareiškė padėką už malonų ir tikrai brolišką priėmimą. Sportininkai čia buvo atvykę ne nugalėti, bet susiartinti su Lietuvos sportininkais ir jaunuoliais. Dalis sportininkų jau išvyksta, bet du pasilieka Lietuvoje treniruoti vietos sportininkus. Visi grįžta įkvėpti lietuviškos dvasios ir grįžę visiems galėsią, didžiuotis savo tėvyne, pasakoti apie jos grožybes, malonius žmones ir nuostabią pažangą.

Brazilijos lietuvių atstovas mokytojas Nalivaika suminėjo užsienio lietuvių kelius ir likimą. Jis gerai pažįsta išeivių gyvenimą, tvirtina, kad lietuviai kantrumu, darbštumu viską nugali ir pasilieka ištikimi savo tradicijoms ir su meile tėvynei širdyse.

Sao Paulo lietuvių laikraščio "Lietuvio" redaktorius St. Vancevičius prisiminė tą nuoširdumą ir meilę, kuri buvo parodyta pasaulio lietuvių kongreso dalyviams, tų įspudžių nė vienas neužmirš iki mirties.

Jau išvykę atgal amerikiečiai Pivariunas ir redaktorius Vitaitis savo sveikinimus perdavė laiškais, pareikšdami, kad jie grįžta sustiprinta dvasia toliau tęsti lietuvių tautai svarbių darbų ir prašo tame darbe pagalbos iš tėvynės.

Vyčių atstovė O. Šimkevičiutė pasakojo smagius įspudžius Lietuvoje, džiaugėsi kaip studentė, kad užmegsti santykiai moksleivijos ir prašė visą Lietuvos moksleiviją palaikyti ryšius susirašinėjant.

"Dirvos" redaktorius Karpius—Karpavičius džiaugėsi matyta pažanga Lietuvoje, naujais pasiekimais, ko jam neteko matyti ankščiau ir neabejotini veikėjai.

Po šių kalbų, radiofone buvo suruošta ir meniška dalis, kurioje dalyvavo dainininkė B. Drangelienė — Dargys, pianistė Aldona Briedytė ir smuikininkas V. Greičius. Menininkai buvo gausiai apdovanoti gėlėmis.

Baigdamas vakarą, adv. Rap. Skipitis palinkėjo užjurių broliams laimingos kelionės ir pasisekimo, vykdant pirmojo pasaulio lietuvių kongreso nutarimus. Atsisveikinimo vakaras užbaigtas Lietuvos himnu. Tsb.

Visoje Lietuvoje Plačiai Paminėtos Kariuomenės Žygio į Vilnių 15 Mt. Sukaktuvės

Rugsėjo 1 dieną visoje Lietuvoje buvo plačiai paminėtos kariuomenės žygio į Vilnių 15 metų sukaktuvės — Vilniaus Geležinio Fondo diena. Jau iš vakaro buriai žmonių rinkosi kapuose ir prie Laisvės paminklų pagerbti tuos karžygius, kurie del Lietuvos nepriklausomybės liejo savo kraują kovos laukuose ir savo jaunas galvas bei tėvynės meilės ir gyvenimo džiaugsmo kupinas širdis kartą papuošė vaininkai ir bėlių pluokštėmis.

Sukaktuvių dieną visos Lietuvos bažnyčiose ir kitų tikybų maldų namuose buvo laikomos pamaldos Vilniaus vadavimo intencija ir sakomi tai dienai pritaikinti pamokslai. Pavakare organizacijos sušaukė gausius susirinkimus, per kuriuos buvo prisiminta prieš 15 metų buvusieji įvykiai ir aiškinama Vilniaus Geležinio Fondo reikšmė bei jo veikimas. Susirinkimuose dalyvavo labai daug žmonių, nes juose sušaukė visos organizacijos drauge ir sutartinai. Vakare buvo suruošti koncertai su vaidinimais, per kuriuos išplatinta gana daug Vilniaus pasų ir ženklelių.

Plačiausiai Vilniaus Geležinio Fondo diena buvo minima Kaune. Dienos išvakarėse įvyko iškilmės Vytauto Didžiojo muziejaus sodelyje, kuriame buvo pagerbti žuvusieji del Lietuvos laisvės ir ant Nežinomojo Kareivio kapo padėtas Vilniaus Geležinio Fondo Komiteto vainikas su įrašu: "Žuvusiųjų del Tėvynės kapai šaukia mus į Vilniaus žygį". Žuvusiųjų pagerbti buvo susirinkę keli tukstančiai žmonių. Kaune centrinis iškilmių punktas buvo valstybės teatre. Jame dalyvavo valdžios ir visuomenės organizacijų atstovai ir pilnas teatras publikos. Turiningą paskaitą apie Vilnių ir Vilniaus geležinį Fondą skaitė Matas Šalčius. Jis pabrėžė kad dar ir šiandien lietuvių tautos sielos gelmėse liko ta pati protėvių dvasia. Mes jos ilgimės, trokštame tą dvasią iš naujo apreikšti musų gyvenamai pasaulio daliai. Ir todel, kad Vilnius buvo tas branduolys, iš kurio spinduliavo ir plito tikroji lietuvių dvasia ir kultura, tai lietuvių tauta vėl trokšta į jį sugrįžti ir jame buti.

Po paskaitos valstybės teatro artistai ir operos choras padainavo Vilniaus dainų ir padeklamavo tai dienai pritaikintų eilėraščių. Tsb.

Vilniaus Krašte Padidėjo Lietuvių Mokinių Skaičius

Nežiurint visų gausių lenkų pastangų nuslopinti Vilniaus krašto leituviškumui, te vis del to lietuvių tautinio gaivalas yra gana stiprus. Kasmet lietuviškai kalbančių ir galvojančių žmonių skaičius smarkiai didėja. Tai parodo ne tik Vilniaus krašto lietuviai, bet ir teisingesni lenkai. Štai neseniai pačių Vilniaus lenkų spaudoje tilpo gana domi ir didelio susidomėjimo verta tokia žinia: "Lietuviškos organizacijos, kurios išlaiko mokyklas, švietimo vadovybei įteikė prašymą, kad Švenčionių, Vilniaus — Trakų ir Braslavos apskrityse butų leista atidaryti daugiau lietuviškų mokyklų. Tame prašyme nurodoma, kad per paskutiniuosius metus mokyklinio amžiaus lietuvių vaikų skaičius padidėjo net 400, o per tą patį laiką buvo uždarytos aštuonios lietuvių pradžios mokyklos. Atsižvelgdamos į tai, lietuvių organizacijos prašo leisti atidaryti daugiau lietuviškų mokyklų". Iš šios žinios be jokių paaiškinimų matyti, kad Vilniaus krašto lietuviai, nors lenkų žiauriai persekiojami, vis delto sugeba išlaikyti ir ugdyti savo tautinę samonę. Tsb.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Lainer's
VALYTOJAI — 73 Green Gatvės — DAŽYTOJAI
KOSTIUMAI - PALTAI - SUKNĖS
GRAŽIAI IŠVALYTI
ATYDŽIAI IŠPROSYTI
SUTAISYTI IR
GUZIKAI ĮSIUTI
70c
Aukštos Rušies ir Atsakomingas Patarnavimas
Dial 5-5281

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

Ofiso Tel. 5-2576 Room 527
Charles W. Tamulonis
Lietuvis Advokatas
Namų Tel. 3-3631
390 Main g-vės—Worcester, Mass.

R. V. Westlin, M. D
Gydytojas
Baigęs Mokslą Suomijoj
OFISO VALANDOS:
Nuo 10-11 ryte; nuo 2-3 dienos
ir nuo 7-8 vakare
Trečiadieniais — nuo 10-11
45 Prospect Street
Fitchburg, Mass.

Ofiso Valandos: Nuo 2-4 ir 6-9
Sekmadieniais ir Šventėmis
Nuo 10-12 Iš Ryto
John Repshis, M. D.
278 HARVARD STREET,
Kam. Inman gat., arti Central Sq.
Cambridge, Mass.
Tel. Trowbridge 6330

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos
ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon g-vės, Worcestery

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisveikuot Naujai Įrengtuose Pudelėse.
49 Millbury Gatvės

T. J. COONEY CO
PARINKTI ir IMPORTUOTI
Vynas — Degtinė — Alus
Pristatymas ir Patarnavimas už Dyką
Neskaitome už Alaus Dėzes
MES KALBAM LIETUVIŠKAI
Tel. Dial 2-9960
82 Millbury St. — Worcesteryje

P. Ješinskas
Užlaiko įvairių valgių sankrovą
Nepamirškite savo tautiečio
365 W. 2nd Ave., So. Boston, Mass.

NAUJOS ATVIRUTĖS IŠ LIETUVOS PARSIDUODA PO 10 CENTŲ

I
Lietuvos Liglaikinė Sostinė — Kaunas
Vaizdas iš Aleksoto
Vaizdas iš Finansų Ministerijos
Nemunas Prie Tunelio
Prezidento Rumai
Lietuvos Banko Vidus
Devintinių Procesija
Bazilikos Bažnyčios Vidus
Karo Muzėjus Išlauko
Panemunių Miškas
Į Žaliąjį Kalną
Gelžkelio Stotis
Vytauto Didžiojo Bažnyčios Altorius
Karmelitų Bažnyčia
Mickevičiaus Namukas
Karo Muziejaus Vidus
Iš Orlaivio
Bendras Vaizdas
Vytauto Tiltas
Karo Muzėjus
Kavalerijos Paradas

II
ĮVAIRŲS VAIZDAI
Lietuvos Aeroplanai
Skalbėjos
Salantai
Pirmoji Vaga
Vytauto Prisiega
Palanga — Upė Ronža
Ukio Darbai
Avių Ganykla
Rugiapiutės Baigtuvės
Palanga Iš Juros
Žaslės Į Lauką
Kulimas Javų Aukštaičiuose
Lietuvio Ukininkų Tipas
Ir Mes Rugius Kertam
Vežimas Važiuoja
Klaipėda
Krauna Šieną Į Vežimą
Rugiapiutės Baigtuvės

Taipgi Pasveikinimai Varduvių Dienoje; linkėjimai Gimimo Dienoje; pasveikinimai Velykoms ir Kalėdoms; mažesnės įvarios atvirutės po 5 centus.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA
Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyt kaipo brangų Lietuvos dokumentą.
Ši knyga parsiduoda po $4.00 ir $5.00, bet dabar, einant musų knygyno knygų išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiųsim tam, kuris mums prisiųs $1.
Am. Lietuvio Knygynas
14 Vernon St. — Worcester, Mass.

TRYS TIESOS APIE GIRTUOKLYSTĘ

Pats Skaityk ir Kitiems Pasakyk — Parašė Kun. Kaz. Paltarokas

I.

Girtuoklystė – Nesveikata

"Sveikas!" — "Dėku!"

(Tęsinys)

Ispanijoje "portveiną" dirba iš klijaus, sirapo, smalos ir mėlynuogių; prie to mišinio prideda vandens, kuriuo plaudžia degtines statines. Štai tokį "vyną" mes brangiai perkame, manydami, gerią gerą "portveiną". Panašiai daroma ir "cheres", stipras, brangus vynas, be vieno lašo vynuogių sulčių; jam nudažyti pridedama kiek tiek avelės kraujo. Tokiuo apgaudinėjimu nemaža žmonių verčiasi, nežiurėdami, jog tais gėralais nuodija kitus.

Tankiai maž-daug panašiai esti su visais alkoholiniais gėralais. Bet, nebesakant apie tas pamazgas, 1901 m. Vienos mieste priešalkoholinis susirinkimas, kuriame dalyvavo daugel garsių gydytojų iš visų Europos kraštų, vienu balsu nutarė: Kiekvienas alkoholis, ar jis randasi degtinėje, vyne, aluje, ar kituose svaiginančiuose gėraluose, užpiltuose ant visokių šaknių ar uogų, mažesniame ar didesniame saike išgertas, visados kenkia sveikatai; pasirėmę tyrinėjimais, visi daktarai sakė, jog svaiginantieji gėralai nėra maitinantis dalykas, kursai žmogui suteiktų stiprybės; priešingai, kad jų esama didelės kliuties plėtoties jo kuno ir sielos iegomis; kad nėra tai sotinantis skystimas, kaip tuli skelbią, bet priešingai, — skystimas, kurs yra silpnybės, sunkimo, ligų, mirties priežastis; kad be jo kiekvienas gali apseiti, nieko nenustodamas, net jo privalo saugoties ir vengti, jei nori savo dvasios ir kuno iegas užlaikyti, pilnai jas išplėtoti...

Žinomas yra daiktas, kad musų kuną stiprina geras maistas. Kasdien turime gerti, valgyti, kad sugrąžintumėm kunui tai, ko jis kasdien nustoja. Bet kaip tai darosi? Gal kiekvienas mėsos kąsnelis, kurį mes suvalgome, staiga virsta tokiuo pat mėsos kąsneliu musų kune? Kad suvalgyta mėsa taptų žmogaus kuno dalimi, reikalingas sunkus ir ilgas virškinimo darbas. Kiekvienas maistas iš pradžios turi virsti krauju, tik iš kraujo vėl darosi žmogaus oda, raumenįs, kaulai ir kitos kuno dalįs. Uolųs darbininkai, kurie be paliovos dieną ir naktį užsiėmę maisto suvartojimu, yra tai pilvas, žarnos, jaknos, inkstai, plaučiai, širdis...

Tiesą pasakius, valgių virškinimas burnoje prasideda. Pirmi pradeda darbą dantįs; jie sukramto valgius, sumaišo su seilėmis; pertai druska, cukrus ir kai-kurios kitos maisto dalįs ištirpsta; kitiems darbininkams prie jų darbuoties nebetiek reikia. Iš burnos eina maistas per stemplę pilvan. Pilvas tai stipras odinis maišelis, kurs išsitempia ir susitraukia; per tat maistas jame, visaip maišomas, pavirsta vienoda buzele; skysčiai per pilvo sienas persisunkia į gįslas. Atlikusi tyrė paskiaus eina žarnosna. Kadangi joje dar yra daug maistinių dalelių, tai ji žarnose dar virškinama.

Kam aš apie tai vis pasakoju? Supraskite! Paprastai manoma, kad vienas antras degtinės stiklelis, išgertas prieš valgant, palengvina valgių suvirškinimą; tuotarpu kitaip esti. Žinote, kad visokie daiktai, pamerkti degtinėje, ilgai negenda, nes alkoholis iščiulpia iš jų visą drėgnumą; todel ir valgiai: duona, mėsa, žuvis — suvilgyti degtine, stingsta, nelengvai virškinami, apsunkina pilvo ir žarnų darbą. Be to, degtinė degina patį pilvą ir žarnas; jinai, ir su nuovoka geriama, labai džiovina seilėtas pilvo ir žarnų plekšnes, pertai gadina virškinimą.

Profesorius Bungė parodė, kad net nedaug alaus ir vyno labai gali virškinimą trukdyti. Girtuoklių gi viduriuose valgių virškinimas kaikuriam laikui, kartais ir visai sustoja. Todel girtuokliai nenori valgyti, raugėja, bloguoja, vemia, žyvatuoja... Užtat, nuolat vartojant alkoholinius gėralus, lengva gauti pilvo ir žarnų slogos, kurios sunku gydyti. Profesorius Strumpeli's sako, kad paprastai senesnių žmonių pilvo ir žarnų slogos tankiausiai esti nuo gėrimo, kad kitos šitos ligos priežastįs gana retos.

Gydytojas Seling'as, lankydamas ligonį, paklausė: "Ar žinai, kad tamstos liga iš girtuoklystės paeina?" Ligonis atsakė liudnai: "Ta liga mane prispaudė ne už girtuoklystę, bet už tai, kad aš, gerdamas, mažai tevalgiau". — ',Tamsta mažai tevalgei", tarė Seling'as. — "Tamsta mažai tevalgei", tinė sugadino tamstai vidurius ir atėmė norą valgyti; štai, paklausyk, aš išaiškinsiu: duona, burnon įdėta, kramtant sudrėksta nuo seilių, kurios išeina iš po liežuvio ir daug padeda valgio suvirškinimui; kada valgis pilvan patenka, ten dedasi tas pats: iš pilvo sienų taip-pat išeina seilės, kurios vadinasi pilvo syvais; tie tai syvai sutirpdina valgį; bet kaip pilvo syvai pasidarys, jeigu pilvo sienos sukepintos, nuklotos storomis kruvinomis gįslomis ir, rodos, aplipdytos šašais ir sukrėkėjusiais kraujais?"

Šaly pilvo guli jaknos, kurias įsisiurbęs alkoholis labai prikankina. Jaknos taiso skystimą, tulžimi vadinamą, kurs per tam tikrą stemplę teka į žarnas, kame baigiasi likusių maisto dalių, ypač riebumų virškinimas. Tulžis sutirpdina dar naudingą maistą į taip mažas daleles, kad jos galėtų kraujan įeiti. Maistas, slinkdamas žarnomis žemyn, atiduoda gįsloms maistingas dalis; pasilieka tik nereikalingos išmatos, kurios eina laukan. Nuo alaus jaknos apauga taukais, tarytum užsivelka storus kailinius; tokios išsiputusios jaknos nebegali atlikti savo darbo taip, kaip sveikos.

Ta liga labai prikankina girtuoklį. Bet yra dar kita liga: nuo degtinės jaknos tankiausiai susitraukia, darosi kietos. Kas gauna tą ligą, tas yra beveik neišgydomas ligonis. Pirma tų ligų pasekmė, kad jaknos nebegali pritaisyti, kiek reikia, tulžies; delto maisto virškinimas žarnose trukdomas; antra, kad nuo alkoholio genda ir pati tulžis. Kadangi net stemplė, per kurią tulžis į žarnas teka, susitraukia, kartais ir užsikiša, tulžis, nebegalėdama savo keliu į žarnas pakliuti, siurbias į kraują; taip atsiranda liga, vadinama gelta, kuri pamažu veda žmogų kapuosna.

Visų virškinančių maistą kuno sąnarių apačioj veikia inkstai; per juos išeina iš kuno didžioji nebereikalingo skystimo dalis. Inkstus galima sulyginti su koštuvais, neįleidžiančiais į kraują tokių skystimų, kurie tik gadintų kraują. Todel inkstų darbas labai kunui reikalingas. Alkoholis su inkstais taip-pat elgias, kaip ir su jaknomis; inkstai nuo jo susirukšlėja, nebegali per save perkošti susirinkusių kune nebereikalingų skystimų; iš čia kyla vandens liga. Profesorius Strumpell'is sako, kad inkstų ligas gauna netik degtinę, vyną geriantieji, bet taipogi, net ir tankiausia, mėgstantieji alų. Inkstų ligos, iš alkoholio kilusios, pirmiaus ar paskiau kančiose pribaigia girtuoklius.

Virškinimo, kaip esu minėjęs, uždavinys— paversti maistą krauju, kurs drauge su buvusiu žmogaus kune krauju širdin eina. Bet ir alkoholis išgertas greit įsisiurbia kraujan, kurs, tarytum upeliais, gįslomis teka. Jųjų kune taip daug ir taip arti viena prie kitos, kad visame kune nerasi vietos, kurioj nebutų kraujo; širdis, it kokia pompa, varinėja kraują po visas kuno dalis, kurios tuotarpu gaudo iš kraujo sau reikalingą maistą. Todel ir sako vienas garsus gydytojas: "Užnuodyk kraują, užnuodysi visą kuną". Kraujui alkoholis be galo kenksmingas.

Kraujas tai rausvas skystimas, kuriame plauko begalės baltų, bet dar daugiau raudonų labai mažų burbuliukų. Tuose raudonuose burbulėliuose buna kaikurios suvirškinto maisto dalįs, ypač tyras oras. Alkoholis, įsisiurbęs kraujan, gadina raudonuosius burbuliukus, vėl sukietina suvirškintą maistą, labiausia baltymą; grįžti pilvan, ar į žarnas, kad pervirškintų. jis nebegali; taip reikalingas maistas kraujuje genda; daros iš jo tik bereikalingi taukai, kuriais apauga įvairios kuno dalįs. Delto nuo svaiginančių gėralų, ypač nuo alaus, žmonės riebėja, ištyžta, kas irgi nesevika.

Musų kraujuje teprivalo buti suvirškintas maistas ir tyras oras; to prižiuri baltieji burbuliukai; kad jie nesaugotų, kraujas ir iš viršaus užsikrėstų kenksmingais daiktais. Rankon įlys nešvarus rakštys, tinsta; bet baltieji burbuliukai tuojaus apstoja savo priešininką, pasidaro pulių ir su jais jį atgal stumia jeigut juos priveiktų nuodingas raktšys — kraujas užsikrėstų, reiktų mirti. Alkoholis gadina baltuosius burbuliukus; užtat kraujo užsikrėtimo pavojus— daug didesnis geriančiam, negu blaivininkui. Žinomas yra daiktas, kad girtuoklio žaizdos sunkiau gyja, negu negeriančio; girtuoklio mažiausia net operacija esti gyvybei pavojinga, nes jo kraujas alkoholio sugadintas.

(Bus daugiau)

KSILIJA LAUPSARDAITĖ

KANTRYBĖ

Kantrybės, kantrybės — visi reikalauja,
bet aš juk ne uola — žmogus,
juk uolas — ir tas su laiku išskalauja
plakimas bangų įžulus!

Kantrybės, kantrybės — dažnai man pasako,
bet man jau kentėti gana!
Vienatvės ir ilgesio juodo pakako,
jais dvelkia kiekviena man nauja diena!

Kantrybės, kantrybės — žiurėk, netikėtai
sutiksi tu laimę kely!...
Bet kiek tuo keliu tu toliau neįeitai —
laimės sutikti negali!

Ar dar nenupirko man laimės tie metai,
kentėti su pašinu skaudžiu širdy,
ar dar negana mane suko verpetai
vaikystėj, jaunystėj, visoj praeity?!..

Kai gėlės ir lapai alsuoja naujove,
kai džiaugsmą aplinkui savęs aš matau,
nejaugi kantrybė tik man palydovė?...
Nejaugi taip sunkiai aš nusikaltau?!..

Ne, duokite džiaugsmo ir man nors truputį,
kad nevirpėtų iš baimių širdis,
laimei paskirkite man nors kamputį,
poilsį teneša man ateitis!

Pavasario gėlės lankose kai žydi,
kai vasara eina derlinga, naši,
te mano užguitą likimą palydi
nors viena gėlelė graži ir kvapi!

Ir aš norių saulės, ir aš noriu laimės,
ir aš juk ramybę svajoju karštai,
atimkite vilkstines ilgesio, baimės,
akiračio man tepraplinta kraštai!

Kantrybė, kantrybė — kiek jos aš turėjau!
Kentėjau tiek vienas, sukandęs dantis...
Paduokite laimės — gana prikentėjau:
senai apmokėta graži ateitis!

EISIU

Gegutė kukavo. Čiobrai kvepėjo.
Alksniai paunksnį teikė svetingą.
Raudona aguona laukinė žydėjo.
Priminė širdį ji nelaimingą.

Kaitrųs troškimai širdyje bujojo.
Degė kaip žiedas ugningas aguonos.
Nyki dvasia apie laimę svajojo,
viltys taip alko gyvenimo duonos.

Saulė motulė tik viena bučiavo
veidą ir kaktą, ir kaklą, ir plaukus,
bet ir meilioji dingo už klevo,
vakaro ukaną pirmą sulaukus.

Eisiu aš, eisiu, kur saulė nuėjo,
eisiu — gal bėgančią laimę pavysiu...
Eisiu, kur nėra audrų, nėra vėjo,
eisiu — kol miško glėbyje paklysiu.

JUOKAI

Svečias (kaimynui, kuris užsikrovė ant torielkos visas atneštas salotas): 'Tamista, aš ir mėgstu salotas!"

Kaimynas: "Bet ne taip labai kaip aš!"

— Kam Dievas sutvėrė bulves?

— Kad ir vargšai turėtų kam kailį lupti.

— Ko tu teip nuliudęs?

— Ką-gi nebusiu nuliudęs: mano šuva, kurį aš taip mylėjau, vakar pabėgo sykiu su mano pačia.

Purvinos Kojos

Kartą atsilankė pastorius pas vieną savo avelių ir kada paskambino prie durių, išėjo penkių metų mergaitė įvesti pastorių į svetruimį. Pastorius, vienok, atsisako eiti į svetruimį, sakydamas: "Ne, tegul, aš verčiau lauke palauksiu, nes mano kojos labai purvinos!" "O, tas nieko nereiškia", atsako mergaitė. "Tamista juk su čeverykais!"

Nekvailas

Tėvas (piktai): Palauk, išdykėli, už šitą darbą atsiimsi savo užmokestį.

Vaikas: Tėte, aš verčiau padovanosiu užmokestį.

Vaikų Išsitarimai

Mama, ant ko sėdi žmogus, kada nueina į dangų, ar ant debesų ar ant melsvumo?

Nesupranta

Aptiekorius duodamas bonkelę vaistų klijentui, sako:

— Prieš duodant gerai papurtyk.

Žmogus parėjęs su vaistais namo, kaip ims purtyt savo sergančią pačią, kad tojė iš skausmo sukliko nesavo balsu. Subėgo kaimynkos ir ėmė šaukt:

— Del Dievo švento! Ką darai?! Sergiančią moteriškę ir krato! Kas tau pasidarė? Tu taip ją mylėjai... Ar jau pašėlai!?

— Tai, ui kad man aptiekorius liepė prieš duodant gerai papurtyt, — nusiminęs tarė vyriškis.

Teisingas Atsakymas

Barbė: — Žiurėk, Jonai, šuva be vuodegos bėga!

Jonas: — Tai mažmožys. Ypatingiaus išrodytų, kad vuodega be šuns bėgtų.

Ne Visi Kvaili

Pati į savo vyrą: — Ka-žin, ar visi vyrai toki kvaili, kaip tu?

— Na, kas čia: juk da tiek daug yra nevedusių.

Netikras Vaistas

Kumutė (kurios vyras serga): "Išeidamas šįryt gydytojas papurtė galvą — bet tas nieko nepagelbėjo!"

Išėmimas

Vaikas: Tėte, ar teisybė, kad žmonės paeina nuo bezdžionių,

Tėvas: Aš tikrai ne, bet tu kvaily!

Apkainavimas

"Tamista nori vesti mano dukteris? Jaunoji gauna $15.-000 kraičio, senesnioji — $30.-000, o seniausioji — $45.000!" — "Gal turi tamista dar kokią nors, visai seną?"

Šventiejie

Kartą atjojo popas pas vieną savo avelių ir tapo gerai priimtas. Išpradžių buvo didelės vaišės, o paskui puota iki vėlybai nakčiai. Kada popas atsisveikino ir sunkiomis kojomis laukan išėjo, pajuto, kad jam bus gana sunku dasigauti ant balno: "Šventasis Jurgi, Šventąsis Elijau ir Šventasis Mikalojau, pagelbėkite man", meldė popas su atsidavimu. Tada smarkiai pasistumėjo, pašoko ir — gulėjo antroj pusėj arklio ant žemės. "Jųs šventiejie", sušuko popas užmetinėjančiai, "nors aš ir visus tris pasišaukiau, bet visgi neturite jųs visi trys mane kartu kelti".

Vietos žinios

Lakunui Pasiųsta $100 Dovanų

V.V. S-gos skyrius turėjo ekstra susirinkimą rugsėjo 29-tą dieną, 1935 m. Šiame susirinkime buvo apkalbėta daug svarbių dalykų ir apie leit. F. Vaitkaus skridimą su Lituanika II. Šiame susirinkime dalyvavo Lietuvos Gen. Konsulato žmona, p. Daužvardienė. Ji savo kalboj pasakė viską apie išskridimą leit. F. Vaitkaus ir kokioj padėty jis randasi. Taigi, buvo skaitytas telegramas iš "Naujienų" redaktoriaus p. Grigaičio. Telegrame atsišaukia į Lituanikos II rėmėjus, kad dar yra trukumas pinigų ALTASS iždo del padengimo išlaidų Lituanikos II.

Susirinkimo dalyviai sužinoję viską apie F. Vaitkų, nutarė iš VVSS. iždo paaukoti $75.00. Iš susirinkusiųjų ant susirinkimo ir iš kitų pašaliečių buvo surinkta apie $25.00. Šie pinigai yra pasiųsta per Lietuvos Gen. Konsulatą kaipo dovana F. Vaitkui nuo Worcesterio lietuvių.

Nutarta šiame susirinkime išnešti rezoliuciją prieš vokiečius, kurie šmeižia Lietuvą be jokio pagrindo. Ši rezoliucija bus pasiųsta į Tautų Sąjungą. Del rezoliucijos sudarymo komitetas susideda iš šių narių: p. Daužvardieną, A. Janušonis ir A. Katkauskas.

Spalio 20-tą dieną yra pasižadėjęs kalbėti teisininkas J. Hiatt. Jis yra tiktai atvykęs iš Lietuvos. Apart jo bus ir kiti kalbėtojai. Bus dainos ir muzika. Tad kviečia visus vietos ir apylinkės lietuvius dalyvauti Vilniaus Pagrobimo paminėti. Šis parengimas įvyks L. U. K. name, 12 Vernon gatvės, 7 val. vakare.

Korespondentas

Lietuvių Radijo Programas

Prašome užsistatyt savo radijus — WHDH stoties (830 kilocikliaus) kaip 9:30 ryte šį sekmadienį.

Programos dalyviai: 1. — Joe Peters orkestra iš Gardnerio. 2. — Pianistas iš Joe Peters orkestros grież solo. 3. — Kornet solą iš Joe Peters orkestros. 4. — Smuikininkas iš Joe Peters orkestros grież solo. 5. — Armonikų duetas iš Joe Peters orkestros. 6. — Stasys Mockus, S. L. A. Iždo Globėjas kalbės. 7. — Felicija Grendeliutė ir Emilija Rudokiutė iš South Bostono ir Ona Navickiutė iš Cambridge padainuos trio.

Prašome neužmiršt parašyt laišką ar atvirutę į stotį WHDH, parašydami kaip patiko programa arba klauskite kokias dainas norėtumet išgirst? Adresuokite: Radijo Korporacija, 73 Farragut Rd., So. Boston, Mass.

Liet. Radio Korp.

Paskirkite Juozą K. Žemaitį į Aldermanus

Lietuvių kilmės balsuotojai, ketvirto miesto srities (ward), turės progą balsuot už savo kandidatą, Juozą K. Žemaitį antradienį, spalio 8-tą. Jau lietuviai išgyveno čia Worcestery apie 40 metų ir laikas, kad stovėtų su kitomis tautomis lygiai miesto valdyboje ir kad butų kas atstovautų jų reikalus. Todel, lietuviai turėtų remti visokiais galimais budais Juozą K. Žemaitį, kad butų paskirtas į aldermanus. Lietuviai turėtų netiktai balsuoti, bet visokiais budais dirbti, kad jų kandidatas laimėtų, ypač prisidėti paskirimo dienoje su automobiliais, kad nuvežus visus kiek tik gali balsuot, sykiu paragindami, kad balsuotų už Žemaitį, kurs yra tinkamiausias kandidatas, net iš visų kitų, į aldermanus.

Juozas K. Žemaitis yra vienas iš pavyzdingų vietinių lietuvių jaunuolių. Jisai yra vedęs Marijoną Ginkiutę ir juodu augina gražią šeimynėlę iš trijų vaikučių. Juozas Žemaitis yra baigęs Classical Aukštesnę mokyklą ir Šv. Kryžiaus kolegiją. Nuo pat jaunystės dienų Žemaitis darbavosi tarp lietuvių ir yra visų gerbiamas ir remiamas, ypač jaunimo. Jisai yra sekančių organizacijų narys: Kolumbo Vyčių, Šv. Jurgio draugijos, Labdarybės draugios, L.D.S. 7-tos kuopos pirmininkas, Amerikos Bernaičių Skautų 73-čio burio pirmininkas.

Jisai yra tarnavęs lietuviams per paskutinius 15 metų ir žino 4-to srities visų žmonių reikalus toje srityje. Yra svarbu žmonėms išsirinkt vyrą, kurs yra tinkamiausias. Jis visuomet apgins savo srities reikalus aldermanų butuose. Jisai netylės per visą laiką, kaip jo aponentai, kurie abudu yra dabartiniai tarybos nariai. Jisai nedarys melagingų prižadų, kaip darė jo aponentai. Dabar laikas žmonėms atsibust ir balsuot už žmogų, kurs darbuosis už neturtingus žmones, kurs bandys pagelbėt namų savininkus, reikalaus kad darbai butų paskirstyti lygiai visiems, miesto departamentuose. Reik jį remti už vis daugiausia todel, kad jisai neturi kitų politiškų darbų. Jo aponentai turi daryt taip kaip jų politiški "bosai" liepia jiems, jusų reikalai stovi antroj vietoj. Žemaitis rupinsis vien tik Jusų reikalais. Balsuokit už jį ir pagelbėkit jam visokiai galimais budais. Nominuokite tinkamiausį kandidatų srityje — Juozą K. Žemaitį.

Balsuokite Už Lietuvį

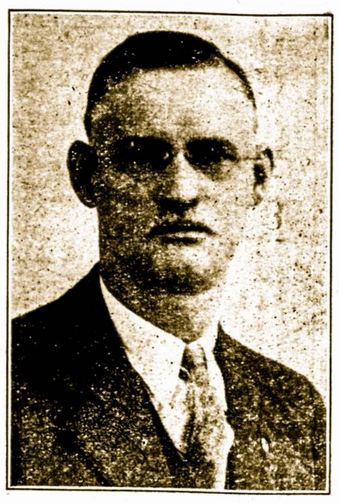

VINCAS L. ČESNA,
Kandidatas į Paskyrimus į Miesto Tarybą

Penktos srities (ward) lietuviai, demokratų partijos balsuotojai, išrinkite Vincą L .Česną, kandidatu į miesto tarybą. Vincas L. Česna, yra labai gerai žinomas tarp vietinių lietuvių, nes jisai čia išgyveno per suvirš 33 metų ir užlaikė savo biznį per suvirš 20 metų penktoje srityje. Jisai veikė vietinėse lietuviškose draugijose ir per 9-nius metus buvo Lietuvių Ūkėsų Klubo direktorius. Lietuviai turėtų savo balsus atiduot savo atstovui o ne svetimiems, kurie nepaiso lietuvius, bet kenkia. Yra daug politikierių kurie užvedė visokias bylas prieš lietuvius padarydami daug nuostolių, o net kaikurie politikieriai teisininkai atėmę iš lietuvių nuosavybes del visai neteisingų priežasčių, atidavė veik uždyką savo tautos žmonėms. Laikas lietuviams turėti savo atstovus, kurie užtartų ir apgintų mus visuose reikaluose. Balsuokite už Vincą Česną laike paskirimų, kurie įvyks antradienį, spalių 8-tą, nuo 11-tos valandos ryto iki 8-tos valandos vakaro.

Juozas ir Marijona Bruožiai

Juozas ir Marijona Bruožiai, jaunavedžiai, po kelionės į Niagara Falls, apsigyveno adresu 37½ Providence gatvės. Jų vestuvės įvyko rugsėjo 14-tą dieną. Juozas Bruožis, yra sunus Juozo ir Onos Miliauskiutės Bruožių, nuo 3 Hale gatvės. Jaunoji yra duktė Jono Katkausko, 37½ Providence gatvės. Pamergės buvo Marijona Parmavičiutė, Ona Brudeniutė ir Ona Bruožiutė; gi pabroliai buvo Albertas Bruožis, Edvardas Bosaitis ir Vincas Kamandulis. Giminės ir draugai dar nenustojo linkėt jaunavedžiams daug laimės ir skaisčios ateities.

Paskutinis Šio Sezono Išvažiavimas

SLA. 318-ta kuopa rengia išvažiavimą spalių 6-tą, sekmadienį, J. Babrausko ukio sode, Leicester, Mass. Bus skanių valgių ir gėrymų, kaip lietuviškų dešrių su kopustais, ir namie keptų tortų su ledais, šiltos kavos, keptų bulvių, silkių, žodžiu — visko kas tik norės. Bus mėtymo rungtynės ir laimėtojas gaus dovaną. Antanas Kunigauskas vadovaus sportuose. Šis parengimas bus visiškai skirtinga nuo visų kitų kiek tik buvo.

V. Putelienė

Šaltas Oras Ateina
Bukit Prisirengę—Pirkit Dabar

KOKSAI Žirniniai $10.40 Riešutiniai $12.00 Vidutiniai $13.90

Anglys Riešutiniai $13.65 Didesni $13.90

Mystic Briquets — Apvalainios Anglys $10.90

Domestic Fuels, Inc.
Puikiausios Rušies — Prieinamos Kainos
641 CAMBRIDGE ST.
Tel. 5-6962

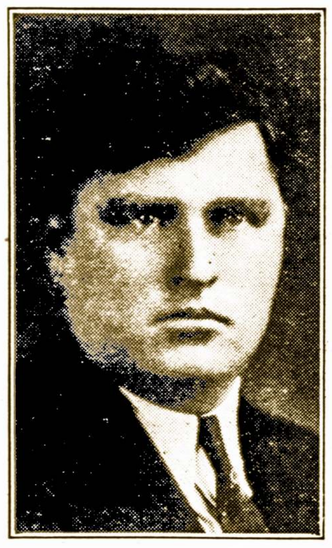

JUOZAS K. ŽEMAITIS

Ketvirtosios Srities (Ward)
DEMOKRATAI
NOMINUOKITE
JUOZĄ K. ŽEMAITĮ
Į ALDERMANUS
"Tinkamas Įpėdinis Dabartiniam Aldermanui"

Juozas K. Žemaitis neužims politiškus darbus kaip jojo aponentai. Jisai tarnaus tiktai Jums.

Balsuokite Nominacijų Dienoj, Antradienį, spalių 8-tą nuo 11-tos val. ryto iki 8-tos val. vakaro.

SVARBI ŽINIA
Namų savininkai, Jųs galite sutaupyti 20 centų ant kiekvieno dolerio, apdrausdami savo namus nuo ugnies per L. J. Paulauską, senjausią lietuvių agentą. Tie, kurių ugnies apdrauda baigiasi, kreipkitės del informacijų.
L. J. PAULAUSKAS
Tel. 4-7957 — 10-A Vernon St.
Worcester, Mass.

CHRYSLER ir PLYMOUTH
NAUDOTŲ KARŲ IŠPARDAVIMAS
Pradedant šeštadienio ryte ir pakol visi naudoti karai bus išparduoti, mes parduosim šiuos karus už Jusų kainas ir sąlygas:

1935 CHRYSLER SEDAN, Demonstratorius
1931 DODGE SEDAN
1931 AUBURN SEDAN
1928 BUICK SEDAN
1931 PEERLESS SEDAN
1935 PLYMOUTH, Demonstratorius
1929 HUDSON SEDAN
1928 HUDSON SEDAN
1931 BUICK COUPE
2 DODGE SEDAN PASIRENKANT $50.
1933 DODGE DE LUXE MODELIS, SU RADIO — $200. PIRMA MOKESTIS

Yra dar 20 karų iš ko išsirinkt ir visi karai gvarantuoti. Mes turime parduoti, idant padaryt daugiau vietos. Musų nuostolis bus Jusų naudai. Ateikite ir duokite pasiūlymą už bile kurį naudotą karą ką turime.

L. & K. MOTOR, INC.
Lietuvininkas ir Petkunas, Savininkai
5 Grabowski Square — Worcester, Mass.
TEL. DIAL 2-9041

Ačiu Už Gausią Paramą ir Skaitlingą Atsilankymą
Laike Musų Atidarymo
ROME'S APPAREL SHOP
100 GREEN ST. — WORCESTER, MASS.
Laike sekančios savaitės laikysim tąs pačias žemas kainas:
Visi $10.98 Apsiaustai — Specialiai $7.74
Visos $2.98 Suknės ..... už $1.84
Visos $5.98 Suknės ..... už $3.84
Pilnas Pasirinkimas Vaikams Paltų ... $7.94 — $8.94
JULIA STYLES STOŠKUS, Vyriausioji Pardavėja
Sutaupote Nuo 35 iki 50 Nuošimčių Perkant Čia
Rome's Apparel Shop

Leiskite Mums Buti Jusų Bankieriais
PINIGAI
KADA JUMS REIKIA — IKI $300.00
Per 20 metų žmonės pasitikėjo mumis, kada jiems reikėjo pinigų ar patarimų.
NEW METHOD LOANS
Leidimas 210
544 Main Street — Tel. 5-3181
Worcester, Mass.

FOOD BROCKELMAN BROS. Inc. MERCHANTS
WORCESTER MARKETAS
"NAUJOSIOS ANGLIJOS DIDŽIAUSIA VALGIŲ KRAUTUVĖ"
FRONT ST. MARKETAS
LINCOLN AIKŠTĖS MARKETAS
SKLEIDIMO IŠPARDAVIMAS Per Ištisą Šią Savaitę
Paminėjant Pridėjimą Trijų Naujų Marketų Brockelman organizacijai, sudarant visą skaitlių iki 16-ka!
Šimtai Nupiginimų Kiekviename Skyriuje! Butinai Ateikite!
BE KAULO GERESNĖS
JAUTIENOS SIRLOIN KEPIMUI ..... svaras 23c
BANANOS, Geltonos Nunokusios ..... 7 svarai 25c
"Sunshine" Ledai (Sušaldyta Smetona) puskvortė 7c

Millbury Furniture COMPANY
Baldai, Kilimai, Naminiai Rakandai
Grunow — Norge — Crosley
ELEKTRINIAI ŠALDYTUVAI
Glenwood, Queen Atlantic ir Kitų Išdirbysčių PEČIAI
Philco — RCA Victor — Zenith RADIO
Maytag—ABC—Thor—Blackstone
SKALBIMO MAŠINOS
Taipgi Mes Taisome Radio
Geriausios Rušies Baldai už labai žemą kainą — Mokant tuojau arba išsimokėjimui.
TEL. DIAL 2-5936
178-200 Millbury Street
Worcester, Mass.

High-Test Range &

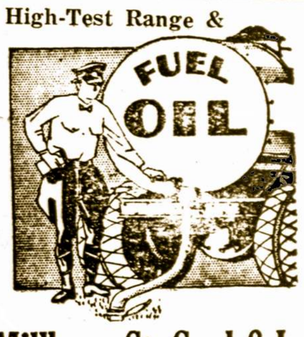

Millbury St. Coal & Ice COMPANY
Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631
Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS
Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui
JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

Filene's
NAUJOJ ATIDARYTOJ
Žemutinėj Krautuvėj
DEL VYRŲ!
Penkt. – Šešt.
VYRŲ
ŽYMAUS VARDO, VERTĖS $1.00; $1.65 iki $1.95
Marškiniai
(Panašių Nebus Daugiau Daryta)
94¢
Tarp šios rušies marškinių yra su krakmoluotom apikaklėmis, gražiai išmargintos ar dryžuotos medžiagos. Taipgi marškinių su prisiūtomis apiklaklėmis. Taipgi yra baltų ir melsvų spalvų grupėje. Mieros 14 — 17.

Specialis Pasiūlymas Susipažinimui
MOTERŲ BATAI —
Puspadžiai ir Užkulniai 69c
VYRŲ BATAI —
Puspadžiai ir Užkulniai 89c
Ateikite ir gausite vieną iš musų kuponų už dyką su kiekviena batų pora
PROGRESSIVE SHOE REPAIR SHOP
83 Harrison St., Worcester, Mass.

WORCESTERIO NEPAPRASČIAUSIOS GĖRYMŲ VERTYBĖS!!!
Reta Kombinacija Nr. 1
Puskvortė 90%
Degtinės Sendinta Medyje ....
6 Bonkos Pilno Stiprumo Alaus . 97¢
Reta Kombinacija Nr. 2
Pusė Puskvortės 90%
Degtinės Sendinta Medyje ....
3 Bonkos Pilno Stiprumo Alaus . 49¢
Dėžė – 24 bonkos pilno stiprumo alaus $1.39
(BONKAS SUGRĄŽINT — BE PRISTATYMO)
Tyra Degtinė
už žemą kainą $1. kvorta
ŠIOS VETRYBĖS TIKTAI IKI COLUMBO ŠVENTĖS
Sausa Distiliuota
Kadugių Degtinė
už žemą kainą $1.15 kvorta
Mes Užlaikome Puikiausį Pasirinkimą Degtinės — Vyno ir Alaus Už Žemiausias Kainas Mieste. Duokite Mums Progą Jums Įtikinti.
NORE'S INC.
155-159 WATER G-VĖS — TEL. 3-0250 — PRISTATYMAS UŽDYKĄ

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

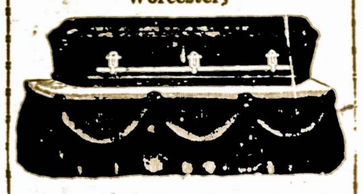

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5891
340 HARDING STREET

Reikalinga Darbininkė

Mergina, patyrusi namų rušos darbe reikalinga žydiškai šeimynai. Reikia buti visą laiką. Paduokit vardą ir adresą: "A. L.", 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.